RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2668 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ HAI 5 và THỨ BA 6 OCTOBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 4288

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI							Nam-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao (có thuốc đi Pháp)	Ngoại-quốc
	Mua tại báo quán	Mua tại các chi-cục	Người đem đến nhà	Gửi xe Cửa-Đông	Gửi xe Trung-kỳ và Ai-lao	Gửi tàu Nam-kỳ	Gửi tàu Nam-kỳ (có thuốc đi Pháp)			
Một năm	6$00	6$00	6$00	6$30	6$30	6$00	12$00			
Các hạng vân										
Các công-sở			8.00	8.00	8.00	9.00	00			
Sáu tháng	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	6.00			
Ba tháng	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.65	3.00			
Một tháng	0.50	0.50	0.50	0.55	0.55	0.60	1.00			

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois.

Toutes les lettres testimoes à la rédaction doivent être adressées au directeur bl 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬT

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
1re page — Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái nạn ô-tô có cách gì làm cho bớt được không?

Ở cái thời-đại giao-thông phiền phức, công việc bộn bàng, cái gì cũng vụ lấy tiện lấy nhanh; mà cơ-khí lại càng ngày càng tinh, kỹ-xảo lại càng ngày càng tiến, cái cách vận-tải bằng ô-tô cũng cùng với các cách giao-thông bằng tàu thủy, bằng xe hỏa, bằng xe điện, bằng máy bay, bằng điện-báo, điện-thoại mà đã cùng là những thứ dụng-cụ giúp cho công việc người ta rất tiện rất nhanh; người ta đã được hưởng dụng những cách giao-thông nhanh tiện ấy rất dễ-dãi, rất thông-thường, ở đâu cũng sẵn, ai dùng cũng được, thì không ai lại còn ngu gan ương dở, dám giờ cái giọng người đời rằng: đi bộ có ngựa, đi thủy có đò, xe lửa xe bò chuyên chở cũng được, cần gì cứ phải tàu thủy, xe hỏa, xe điện lại còn tới cả ô-tô. Nói như thế, họa chăng chỉ có một vài kẻ Mường xanh mọi ở rừng tận đâu hang thẳm rừng sâu nào còn cho ăn lông uống máu là hơn chén ngọc đĩa ngà, cho đậy là che đa là hơn lụa là gấm vóc, nghe tiếng súng đồng còn cho là thiên lôi phun lửa, thấy khói tàu bể còn cho là giống cá thở mây, hoặc giả còn nghe lọt vào tai được không, chứ phàm người đã từng nếm biết cái mùi văn-minh lợi lạc, đương khổ về nỗi non sông cách trở, đường sá gian nan, đợi khi trống canh chưa sang được một chuyến đò, đi mất cả ngày chưa vượt khỏi bãi cùng đất, mà nay được thênh-thênh ngồi trên chiếc ô-tô, sẽ đưa đi đưa lại chỉ một ngón tay vào cái bàn bánh lái là xe ban nhỏ tên, đất gần như rút, người Cao-bằng tối về ngủ chơi ở Hà-nội, khách Nam-định sáng lên ăn thết ở Thái-nguyên, thì ai cũng phải ham là tiện, thích là nhanh, có lẽ xe hỏa tàu thủy cũng còn hiềm là chậm trễ chưa đủ sức cho người ta hoạt-động được như ý sở cầu, dùng thuyền kể tới xe lửa, xe bò, thuyền sông, ngựa bộ làm chi nữa. Cho nên nói đến cái cách vận-tải bằng ô-tô ngày nay thật là một điều rất có ích mà cũng đã thành ra một sự rất cần dùng. Ô-tô càng ngày càng phải chuộng, đi ô-tô càng ngày càng thấy nhiều, không sao bỏ được mà để thường cũng không thể dùng được vậy.

Song, việc thiên-hạ không có gì là toàn tiện lợi mà không hại, có cái lợi tức lại có cái hại nằm sẵn ở trong, càng lợi nhiều thì cũng lại càng hại lắm, có làm sao giữ bớt được cái hại thì cái lợi mới toàn, cái lợi ô-tô thì như đã kể trên kia, mà cái hại ô-tô cũng thật là ghê gớm. Không nói ở những nước phú cường tiến-tiến, số ô-tô kể hàng mấy trăm vạn, cái đại-giá của một món văn-minh đó, trong một năm biết bao nhiêu là nhân-mạng bị tử thương, xe cộ bị hư hỏng cái hại không sao mà nói cho cùng; hãy nói ngay ở một nước người còn hiếm, của còn kiệm, cơ-khí chưa lấy gì làm phát đạt, mà công việc cũng chưa lấy gì làm rộn-rịp cho lắm như ở xứ mình, số ô-tô toàn quốc mới có được độ vài muôn, mà cái nạn ô-tô cũng đã thấy bằng ngày thuật trên các báo, khách đi ô-tô chết có, tài-xế ô-tô chết có, mà chủ ô-tô chết cũng có, chưa kể những ông già bà cả, dân bà trẻ con, kẻ đầu đội vai mang, gồng thuê gánh mướn ở khắp dọc đường phần thì quê mùa khờ khĩnh, phần thì khiếp sợ thương-hoàng, đem thân làm mồi tử-thương cúc tai may dâu xăng mà thịt nát xương tan, ốc bay máu chảy, mỗi năm có tới hàng trăm hàng ngàn; cái cảnh-tượng thảm mục thương tâm, thật khiến cho người còn có chút từ tâm nhiều lúc đến phải quên lắn cái sự cần, cái sự ích về ô-tô, mà phàn-nàn than-thở về cái lợi-khí sát nhân sao càng bày ra lắm thế.

Cái hại ấy bởi đâu mà có? Trước phải xét cho ra cái nỗi hại thì mới bỏng trừ lại được. Nói cho ít nhẽ Một là bởi những người cầm máy ô-tô không chịu để tâm cẩn thận, hai là bởi đường-sá còn nhiều nơi chật hẹp, ba là bởi máy móc không thật được tinh lương, bốn là bởi tốc-độ thường quá nhanh, năm là bởi sức chở thường quá nặng. Thử những cái rủi-ro không thể liệu trước được, còn bao nhiêu họa hại đều bởi năm mối ấy mà sinh ra. Chính-phủ cũng đã hiểu rõ những cái mối hại như thế mà tìm cách dự phòng, đặt ra lệ thi sốp-phơ, lập ra luật xe-cộ đi đường về tầm chậy, về sức chở, về máy móc dùng, thế nào là đúng mực, thế nào là sai phép, đều có giao cho sở lục-lộ cùng sở cảnh sát phải xem xét ngăn ngừa cả. Nhưng khó thay! người có bằng sốp phơ không hẳn là toàn được người chu-tri cẩn thận cả; luật xe đi đường tuy có lập, mà chủ ô-tô với tài-sế ô-tô hỗ để đã chịu người nào lúc nào cũng nhất-luật tuân theo đâu; về máy móc, về tầm chạy, về sự chở tuy có xem xét gọi là, mà giữ cho được thật đúng cũng ít lắm; gặp những chỗ đường sá còn chật hẹp thì cái rủi-ro không thể liệu trước được lại càng nhiều. Thiết tưởng cái luật ô-tô đi đường nên định lại cho thật nghiêm mật mà cái quyền xem xét chẳng những giao cho lục-lộ, cho cảnh-sát, phàm người chức dịch đều được chiếu luật làm biên bản trình tòa; mỗi khi xảy ra có những việc cho xe chạy không cẩn thận mà đến nỗi thương hại tới mạng người, thì trừng phạt một cách cho cực nặng. Như thế thì những chủ vận-tải ô-tô cùng những người cầm máy ô-tô mới chịu gia tâm cẩn-thận mà cái nạn ô-tô may cũng có bớt đi được ít nhiều vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 2 Octobre 1925

Một cuộc hội-nghị của các nghị-viện

Cuộc hội nghị các đại-biểu nghị-viện thế-giới đã khai nghị. Có 28 nước cử đại-biểu đến dự nghị.

Hàn-lâm-viện với thống-chế Lyautey

Hàn-lâm-viện có gửi lời khen ngợi thống-chế Lyautey về công việc của thống-chế đã làm được ở Maroc.

Việc cai-trị nước Pháp

Tại hội-đồng bàng quản-hạt Meuse, ông Poincaré đọc diễn-văn có nói rằng cần lập một bản giao ước chính-trị để giúp sự hồi phục lại nền kinh-tế và tài-chính.

Về cuộc điều-đình ở Washington, ông Caillaux có nói: kết cục cuộc hội-nghị ấy là nước Pháp cũng nhận số tiền mình nợ và xin giảm được ít nhiều. Nước Pháp sẽ tùy cái tài lực của mình mà giả nợ, và không có để nước ngoài kiểm tra việc của mình.

Liệt-quốc với Trung-hoa

Ở nước Anh có tin rằng liệt-quốc họp ý nhau để gửi cho chính-phủ Trung-hoa một bức thư tỏ ý muốn xử đoán cho xong các việc xảy ra ở Thượng-hải. Trong bức thư ấy có nói 1 lệ-cường đã bãi các phương-sách binh vụ và đã có rút thủy-quân trước đây có đem thêm lên bờ, như vậy thực là liệt-quốc hết sức trù-tính cho nhân-tâm được yên tĩnh. Bức thư ấy lại nói liệt-cường sẵn lòng hỏi các tòa án hội thẩm.

Việc chính-trị nước Anh

Tại cuộc hội nghị của đảng lao-động đã ưng chuẩn các điều khoản bàn ngày hôm trước. M. Macdonald là tổng-thư-ký đảng ấy mà sinh ra. Chính-phủ cũng đã hiểu rõ những cái mối hại như thế mà tìm cách dự phòng, đặt ra lệ thi sốp-phơ, lập ra luật xe-cộ đi đường về tầm chậy, về sức chở, về máy móc dùng, thế nào là đúng mực, thế nào là sai phép, đều có giao cho sở lục-lộ cùng sở cảnh sát phải xem xét ngăn ngừa cả. Nhưng khó thay! người có bằng sốp phơ không hẳn là toàn được người chu-tri cẩn thận cả; luật xe đi đường tuy có lập, mà chủ ô-tô với tài-sế ô-tô hỗ để đã chịu người nào lúc nào cũng nhất-luật tuân theo đâu; về máy móc, về tầm chạy, về sự chở tuy có xem xét gọi là, mà giữ cho được thật đúng cũng ít lắm; gặp những chỗ đường sá còn chật hẹp thì cái rủi-ro không thể liệu trước được lại càng nhiều. Thiết tưởng cái luật ô-tô đi đường nên định lại cho thật nghiêm mật mà cái quyền xem xét chẳng những giao cho lục-lộ, cho cảnh-sát, phàm người chức dịch đều được chiếu luật làm biên bản trình tòa; mỗi khi xảy ra có những việc cho xe chạy không cẩn thận mà đến nỗi thương hại tới mạng người, thì trừng phạt một cách cho cực nặng. Như thế thì những chủ vận-tải ô-tô cùng những người cầm máy ô-tô mới chịu gia tâm cẩn-thận mà cái nạn ô-tô may cũng có bớt đi được ít nhiều vậy.

T.

Các báo ở Các-ly và ở Mãn-châu bàn bạc nhiều về việc phái-bộ của hội liên-hiệp chuyên nghiệp nước Nga, từ-biệt nước Nhật một cách vội vàng quá.

Người Nhật đương làm vội đảng hòa-xa nối đường hòa-xa đến bộ Cao-ly với đường hòa-xa Mãn-châu.

Mùa màng ở Ấn-độ

Ở Rangoon có tin rằng thóc lúa năm nay, chừng được độ 7 367 335 tấn, hơn năm 1924 già một triệu tấn. Các thứ giống giọt xem chừng tốt cả.

(*Indopacifi*)

Ngày 3 Octobre 1925

Chiến-sự ở Maroc

Tại Maroc, quân Tây-ban-nha bổ-vi thành Ajdir.

Các báo ở Mélilla đăng tin rằng tù trưởng các châu Kabiles không chịu cấp thêm quân lính cho Abd-El-Krim.

Nước Anh với cuộc hội nghị Locarno

Ông Chamberlain đi tàu đã lên bộ, để đi đến Locarno. (*Havas*)

LUỒNG VÔ TUYẾN ĐIỆN CỦA KHỐI ÓC NGƯỜI TA

Bác sĩ Ferdinando Cazzamali khảo cứu về khối óc người đã lâu năm, một phát minh nước một điện lạ, là khối óc người ta cũng phát ra luồng điện, giống những luồng vô-tuyến-điện. Luồng điện ấy ngắn mà liên nhau.

Trong năm 1923, giáo sư Lasareff nước Nga, cũng đã có bài trình với hội khoa học hàn-lâm về cái vấn-đề ấy. Nay bác-sĩ Cazzamali lại nhân các công việc của giáo-sư Lasareff mà khảo cứu thêm ra. Bác-sĩ chế ra một cái phòng ngăn điện rất tài, một người có thể ngồi rảm ở trong ấy mấy giờ, mà không phải một chút khó chịu chút nào. Luồng điện trong phòng ấy phát ra, không thể đi qua ra ngoài được. Bác-sĩ lại chế bốn cái máy tiếp vô-tuyến-điện. Bác-sĩ dùng những người đau thần kinh, để kích khích cho bộ thần kinh rối loạn lên để thí nghiệm về khối óc người ta. Đem những người ấy đánh đồng-thiếp rồi đem để nằm trong buồng, một ngoành vào máy tiếp luồng điện, thì nghe ở máy tiếp điện có tiếng rung động như tiếng rung động của luồng điện vậy. Nhưng đến khi đánh thức những người ấy dậy, thì tiếng rung động mất đi không nghe thấy nữa. Bác-sĩ nói rằng khi các người ấy mê hoảng, thì lắm lúc nghe ở máy có tiếng kêu to, như thể tiếng đàn khi không khi trầm vậy. Việc cần bác-sĩ phát minh ra đó, rất là có ích cho việc khảo cứu về tinh thần học, đại khái như việc mộng-du cũng các điều bí huyền khác xưa nay khoa học chưa giải quyết được vậy.

HÀI ĐÀM

Thầy tướng giỏi

Thầy tướng - Tôi xem tướng ông chẳng là lắm con, ít ra cũng được hai cỗ, một cỗ con gái và hơn một cỗ con gái, vì tại ông nhỏ.

Ông Hàn - Sao cụ biết?

— Tôi học sách tướng từ ngày lên bảy, từ lúc mới vỡ lòng kia, và chắc lời thánh dạy không bao giờ sai. Trong Tam-tự-kinh có câu rằng: « *Nhất tiền, sinh bất cầu tử* ».

Hà-nội

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. - Ông A sinh được hai người con là ông B và ông C. Ông B lại sinh được hai người con là ông D và ông E. Ông C cũng sinh được hai người con là E và G.

Nay con thứ hai ông B là ông E không có con gái, mà anh ông (tức là ông D con ông B) chỉ có một con gái thôi.

Vậy con ông D (tức là anh ông E) có thể thừa tự ông B được không? Hay là ông D chỉ có một con thì còn phải để lập tự cho ông B nữa.

Nếu con ông D không thể thừa tự ông B được thì phải lấy con cả hay con thứ ông E (tức là cháu ông G) hay sao?

Câu hỏi này khó hỏi mà lắm quan quá, xin ngài làm ơn chịu mất thêm một tờ giấy nữa mà giải rõ ràng cho thì tôi cảm tạ ngài lắm lắm.

LỜI ĐÁP. — Câu hỏi của ông lắm quả thật, nhưng mà hay, vì là tục thờ cúng tổ-tiên của ta đã khiến cho các nước phải phục làm, và lại là một việc mà các gia đình ta thường phải hỏi đến luôn.

Con một của ông D không thể làm kế tự cho ông B được, vì chính người con một ấy còn phải lo việc kế tự cho bố để là ông D đã.

Con gái chú ông E cũng không làm kế tự cho ông B được, vì phải kế tự cho bố đẻ, vậy phải lấy con thứ ông E mà lập tự cho ông B.

Ph.-h-L.

VĂN UYÊN

Lộng bút ngẫu đề

I

Ngẫu minh minh những giận ngậm-ngậm,
Hết đáng ngồi thôi, chán lại nằm!
Thơ vắng đồng-tâm đương ngại giọng,
Rượu không tri-kỷ mãi làm lầm.
Giàu sang mây nổi lòng coi nhẹ,
Danh lợi mồi ngon miệng chẳng đắm.
Chín tiếc quang âm đi biệt bệt,
Chốc đà trọn tháng, chốc qua năm.

II

Năm qua tháng trọn tựa như thoi,
Rẻ tóc nhìn xem rối bời-bời.
Mộn nợ hiếu-trung còn vấn vít,
Cái duyên đèn sách cũng lôi-thôi.
Cùng ai tâm-phúc bàn câu chuyện,
Mượn thứ tiên-đao nếm trái mùi.
Nhắ đến ai đời thêm chán ngán,
Gái buồn, ai hãy gượng mua vui.

III

Chẳng vui cuộc rượu chẳng vui cờ,
Vui chất thân gia đám trẻ thơ.
Những rắp đền ơn và giả nghĩa,
Vậy chăm lập nghiệp với sinh cơ.
Sớm khuya săn-sóc cho gia cảy,
Ngày tháng siêng-năng để trẻ nhờ.
Câu chuyện : hữu thân thì hữu khổ,
Dìm đầu làm biếng lại ăn bơ.

IV

Ăn bơ làm biếng mãi lòng ai,
Bỗ học rừng nho gắng sức giai.
Và đọi ruộng nhân chăm giống-giá,
Mấy phò kinh bản cỗ giới-mài.
Rộng nền tiên-tổ thêm đôi tí,
Lưng nếp ông cha lấy một vài.
Cứ-xử nhớ câu tây sử ngộ,
Lo gì bỉ cực thái còn lai!

V

Bỉ rồi đến thái đạo trời công,
Ta hãy bền lòng ở thảy chung.
Khuyên các vẻ lành mà lánh dữ,
Rắt đem đổi lỗi để làm công.
Mình gương hiếu nghĩa ngàn thu tỏ,
Trăm tuổi gian sang một giấc mộng!
Nếu sống không làm nên sự tối,
Như vào nhà bán lại về không!

VI

Không hay thợ Tạo cũng chơi khoăm,
Mà để người trần dạ tối tăm?
Khuyên bảo điều lành ra ý nhác,
Rắt-rè điều dữ xám nhau-nhăm.
Vì vàng nên nỗi lòng đen lại,
Thấy của thì xui mắt đỏ lầm!
Ngẫm nỗi thói đời đều thế-thế,
Nghĩ mình mình những giận ngậm ngậm!

Câu đối nôm

Bẩm bậc mẹ hiền bảy mươi, giới phẩm độ cho, sức già càng mạnh, tuổi bạc thêm dài, vẫn một lòng nhớ cậy: nhà sớm có em, chẳng trưa có vợ, thay đổi ngọt bùi, để dưỡng gối được khen rằng hiếu-tử.

Xuân xanh con vừa bốn chục, thành thân phụ-hộ, hỏi bỉ đã qua, vận hạn vừa tới, chỉ riêng dạ nước non quyền sách làm bạn, rong chơi non nước, để trên đời nức tiếng gọi kỳ-nam!

Bạch-liên, Phạm-huy-Chính

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	29 độ
15 giờ	30 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10$00
— nhì,	—	9 20
— ba,	—	8 50
Thóc hạng nhất,	—	5 97
Ấp ngô	—	5 85

Giá hạc. — Kể từ ngày 5 Octobre 1925, giá hạc ở kho Nhà-nước định là 12$35.

Tin tàu. — Tàu *Tonkin* đến ngày thứ ba 6 octobre 1925 nỗi 10 giờ sáng ở Hải-phòng sẽ chạy thẳng đi Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Hải-phòng chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối hôm 5 octobre.

Cuộc công thái của nước Pháp — Quan Toàn-quyền vừa thông-tư cho các quan thân-hiến các xứ một tờ chu-tri rất khẩn cấp về việc công thái của nước Pháp lợi tức 4 /. như sau này:

« Cuộc công thái ở nước Pháp lợi tức 4 /. vàng, nay hoãn đến ngày 20 octobre mới hết hạn, thì nay ta nên gắng sức thêm cho cuộc công thái ấy được hoàn toàn.

Vậy xin các ngài cố đứng về việc tổng các báo ở đây và nhờ các quan chức lính cỡ đông với nhân dân để giải tỏ cho ai nấy biết rằng cuộc công thái này sẽ giúp cho nền tài chính khỏi phục được về lại là một dịp cho các nhà cho vay có chỗ để đành tiền rất chắc chắn. Phàm người Đông-Pháp cũng như con gái nước Pháp có liên can về việc chấn chỉnh nền tài chính thì có cái nghĩa vụ phải tùy lực mà giúp một phần vào việc công thái này.

Tin Vân-nam. — Quan Đại-lý bộ ngoại-giao tại Vân-nam có trình quan Toàn quyền rằng ngài đã thương-thuyết được với chính-phủ Vân-nam đền bồi cho gia-quyến cố Piton là Tỉnh-mục bị giặc Vân-nam bắt mất độ trước. Số tiền bồi thường là 25.000 hoa-viên Vân-nam, hiện đã nộp rồi.

Các trường Pháp-Việt Hà-nội. — Các trường Pháp-Việt trong thành-phố Hanoi nay chia ra làm 3 khu như sau này:

Trường thực hành:
Trường phố hàng Than.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Khu Bắc :
Trường Bờ sông.
Trường phố Bờ hữu-Vị.
Trường phố Nhà-thương Khách.
Trường Cửa-đông.
Trường Yên-phụ.

Khu Nam :
Trường hàng Vôi.
Trường hàng Kèn.
Trường Sinh-từ.
Trường Bạch-mai (Route de Huế).

Xe lửa trượt bánh. — Chiều hôm chủ-nhật 4 octobre hồi 3 giờ xảy ra luôn hai chuyến xe-lửa trượt bánh chuyến xe từ nhi ở Hanoi lên thì bị một toa chở hàng nối đằng sau trượt cả bốn bánh ra ngoài đường sắt ngay chỗ km. 35, vào quãng Thị-cầu và Sen-hồ. Nhà máy Phú-lạng-thương được tin đương sắp sửa máy móc thợ thuyền xuống chữa, thì lại tiếp luôn được chuyến xe chở hàng ở Lạng-sơn về đến km. 51 khối ga Phú-lạng-thương 2 km. bị bẩy toa chở thóc và đậu vừa trượt bánh vừa đổ lăn kềnh ra đường quan bộ, thành ra một giây thép chỗ đó cũng bị đổ lấy mà bao nhiêu giây cứt hết.

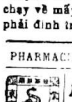
Sở xe lửa tuy bị nhiều phen hoặc đổ toa hay trượt bánh nhưng không hai bằng chuyến rày. Trong bẩy toa có lại có một toa đôi « wa on double » mới mua ở bên Pháp sang cũng bị đổ gẫy tan tành như nứ g toa kia. Nào có thế mà thôi đâu lại còn hai chuyến xe lửa nữa chạy theo sau chở toàn trâu bò ở phiên chợ Kỳ ra về sáng hôm nay, cũng đành phải bỏ lại thảo ra cho đi bộ. Vì đường sắt gấp tàu tành đã tung tóe ra hàng 500 thước, toa đổ làm ba ba đoạn, có đi được thì ra cũng phải ba bốn hôm.

Bởi vậy bắt đầu từ hôm chủ nhật này trở đi cho đến ba bốn hôm nữa các chuyến xe-lửa hoặc xuôi hoặc ngược qua đó đều phải chuyển hàng và khách lần sang nhau, mà chuyến nào đi ra cũng phải chậm mất vài ba giờ.

Nhà máy Hanoi được tin báo đi lập tức lập một chuyến xe lửa riêng để chở các kỹ sư, đốc công tợ thuyền cùng là máy kĩ máy bình cần trục lên đến km. 35, lại mắc nghiền cái toa đổ tại đó nên lại phải chở cho ghì mới có đường đi mà gần nửa đêm mới đến được chỗ toa đổ. Đến nơi thì các ông kỹ sư lập tức dong đến đất lên đổ thúc thợ thuyền dân phu làm suốt đêm này sang đêm khác để lấy đường đi.

Chuyến đổ xe này không những nhà nước mất công mất của mà các nhà buôn ta cũng nhiều người tai hại, nào hư hỏng rách nát, khi đem được về thì giá lại cao hạ thất thường trâu bò thì con lạc, con lỏng, mà các chuyến xe lửa riêng chở cải tươi chạy về mấy ngày hôm sau cũng đều phải đình lại cả.

PHARMACIE FRANÇAISE A INDIGENE



Pharmacie Montès
56, RUE PAUL BERT, HANOI

MỚI ĐẾN THUỐC :

Le Peptofer Jaillet

là thứ thuốc bổ rất thật hiệu

Việt làm sở địa-bạ. — Như lời bản báo đã nói trong một số báo trước, hồi 9 giờ sáng thứ bẩy vừa rồi Hội-đồng xét việc làm sổ địa-bạ đã họp bàn tại phủ Thống sứ có quan cai-trị Graffeuil Đốc-lý phủ Thống-sứ chủ tọa. Sau khi hội đồng xét bản tờ trình của M. Feyssal là chánh sở địa-chính Bắc-kỳ xong, thì hội-đồng định hẳn bắt đầu cho tiến-hành việc làm sổ địa-bạ tại mấy tỉnh lớn trong Bắc-kỳ như tỉnh Hà-đông, Nam-định, Thái-bình và Hải-dương. Đến sau này xem sa có kết quả nay, thì sẽ cho thi hành cả các tỉnh khác.

Hội-đồng khánh-tiết. — Hội-đồng khánh-tiết đã họp chiều hôm nay, hồi 5 giờ tại tòa Đốc-lý để bàn về chương-trình hội Đình-chiến tới nơi này.

Hội-chợ Hanoi. — Sở Đại-lý Hội-chợ Hanoi có lời bá cáo rằng những giấy mắc thêm đến đ ện tại các gian Hội-chợ thì công-ty điện khí chỉ nhận cho đến ngày 15 octobre là cùng hạn.

Thi bằng Cao đẳng tiểu học Pháp Việt. — Sáng hôm nay tại trường Bảo-hộ đã thi bằng Cao đẳng Pháp việt (diplôme d'études supérieures Franco-Indigènes) khóa thứ hai trong năm 1925. Các cậu hồi thi đã ng n ùr sau này :

Âm tả Pháp văn hạn 1 giờ rưỡi
L'Empereur Dong-Khanh

[illegible]

Câu hỏi

[illegible]

Luân quốc văn hạn một giờ
(Cả nam lẫn nữ làm)
Giải thích và bình phẩm câu tục ngữ Có công mài sắt có ngày nên kim »

Số người đỗ thi bên nam ban 85 người và bên nữ ban 4 người.

Muốn bán một cái xe ô-tô, « Renault » 6 mã lực, 5 chỗ ngồi, chạy còn tốt lắm. Hỏi tại trang Báo-hộ.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU
校學北中
22, PHỐ NHÀ THỜ (G. LAMBLOT)
HIỆU-TRƯỞNG : PHẠM-HUY-LỤC

Chương-trình dạy theo như chương-trình Nhà-nước, nhưng chú trọng nhất về khoa Pháp-văn và Quốc-văn.

Học phí mỗi tháng tạm định như sau này :
Lớp Đồng-ấu . . . . . 2$50
Lớp Dự-bị 3.00
Lớp Sơ-đẳng 3.00

Nhà Bưu-điện Chapa. — Nhà bưu điện thứ hạng ở Chapa (Bắc-kỳ) nay đổi làm nhà bưu-điện thượng hạng kể từ ngày 1er octobre 1925.

Thi thư-ký ngạch Thương-chính. — Việc tuyển thư-ký tập sự ngạch Thương-chính thì chỉ có một cách là cách mở khoa thi.

Nên thi trong những người có bằng cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt hay là bằng cao-đẳng tiểu-học Tây (BEPS) mà không đã bỏ những chân khuyết thì sẽ mở ra những kỳ thi phụ cho những người không có các văn bằng trên ấy cũng được ứng thi nhưng chỉ được bổ làm thư-ký tập sự niên bổng ban đầu là 350 đồng.

Hi tin. — Bản-quán được tin mừng rằng : ngày 11 octobre 1925 M. Đặng-đình Đẹp là làm-chánh tổng sự tại Kompong-cham (Cao-mên) sẽ kết hôn với cô Quách-thị-Mỹ là lệnh muội ông Quách-ngọc-Đẩng, điền-chủ ở Bắc-liêu (Cao-mên).

Bản-quán có lời mừng tân lang và tân giai nhân.

Ngạch quan lại. — M. Ng-huy-Tường, tuần-phủ hạng nhì ở Sơn-tây, được nghỉ 29 ngày.

M. Hoàng-thụy-Chi, án sát hạng nhất ở Sơn-tây, nay quyền tuần-phủ Tĩnh-lý trong khi M. Tường nghỉ.

Ô-TÔ MUỐN BÁN
SAMSON 10 H.P. Sắc trắng, chạy tốt [illegible] hết nợ để thay đổi [illegible]
Có [illegible]
Bỉ NGUYỄN-ĐỨC-THỊNH
Berliet 12 H.P. Mặt đẹp [illegible] Mặt tốt Chạy chắc [illegible]
Hỏi tại Garage moderne Bùi Henri Rivière prolongé

MUỐN BÁN, một cái xe nhà [illegible] mới còn mới không và tốt cái [illegible]
Hỏi tại Sơ-Imprimerie Đắc-lưu-Vân

CHỢI TRÂU !!!
CHỢI TRÂU !!!
TẠI RẠP
CINEMA PALACE
HANOI
Từ thứ tư 30 Septembre đến thứ ba 6 Octobre 1925
Chiếu phim ảnh
CHỢI TRÂU Ở ĐỒ-SƠN
vừa rồi

Định làm rộng hồ hay là bỏ lối đi ? — Quãng đường về địa phận làng Pháp-hoa đi tắt lắng lên đồi bằng Kẻ-tr, trông mông mênh rất những nước cả. Quái lạ ! trước kia con đường ấy hễ qua người lại tấp nập như mắc cửi nhất là những người đi làm ăn buôn bán ở làng Thiên-quảng, sáng ra đi qua đường ấy rất là vui vẻ đông đúc mà lại rất tiện lợi gần gọi lối đi, thế mà không biết làm sao bây giờ lại thành ra hẻo lánh, không phải đường lối đi lại nữa. Song vì năm nay giới mưa luôn nên con đường ấy nước lụt làm cho đến trở phăng đi mất cả. Đã trong vòng 4 5 tháng nay rồi, không hề thấy dân làng sửa sang để đắp gì cả. Mà cho gọi là sửa sang để đắp thì lại lấy những xe ran hoặc là bẹ chuối vứt bừa bộn, thành một đống tường mà dắp để cho lấy mà đi, cách đó gần bảy hôm xe tàu thỏi nát nề nai đua mà lắc thêu lên rất là khó chịu, thật là bất vệ sinh quá thể. Nếu không sửa sang để đắp ngay đi có lẽ gần tháng nữa tự nó cũng làm lở mãi vào đến thêm nữa ở đấy mà người qua lại không có lối đi như trước nữa thì thật là mất cả đường thì tốn lắm vậy.

Đình-Tấn tái cảo.

HIỆU BÁO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Cấp học bổng. — Các cô nữ học-sinh tại trường nữ trung học sinh Việt-Nam có tên sau này đều được cấp học-bổng về năm học 1925 — 1926 :

A. — Ban Thành chung
(Mỗi bổng cả thảy cấp 240 đồng)

Cô Lê-thị-Nge (Nghệ-An), Võ-thị-Nhung (Nam định) mỗi người mỗi tháng được 8 đồng.

B — Ban Sơ học
(Mỗi bổng cả thảy cấp 240)

Cô Ng-thị-Nhất (Hà đông), Bế thị-Quý, Lý-mười-Xa, Cao-thị-Mát, Triệu-thị-Cho, (Bắc kạn), Hồ-xuân-Ky, (Mong zen), Ng-thi Phao (Tuyên-quang) Võ thị-Nga, (Phú-thọ) Phạm-thị Phoag, (Hà nam), mỗi người mỗi tháng được 8 đồng.

Cô Đỗ-thị Cát, (Lạng sơn), Hồ-kim-Cúc, (Montrea) mỗi người nỗi tháng 4 đồng.

Cô Ng-thị Hảo (Phú-lý) mỗi tháng 8 đồng.

Cô Nguyễn-thị-Thin, Đào-thi-Cấp, Từ thị Giới (Hà-đông) mỗi người mỗi tháng 8 đồng.

Các học-sinh trên thượng du có tên sau này về học tại ban cai-trị mở riêng cho học-trò thượng-du tại trường Bảo hộ Hanoi, đều được lĩnh mỗi người mỗi tháng 11 đồng học bổng về năm 1925 — 1926 :

MM. Nguyễn-văn-An, Lương-văn-Chinh, Hồng-duy-Duật, Nông-quốc-Do, Đặng-đức-Dao, Ngô-tiến-Đức, Ng-lan Khai, Ng-Lé, Ng mai-Liêu, Trần-xuân-Nhuận, Hà-sĩ-Phát, Ng-v-Son, Triều phong-Thước, Chu-v-Tư, Tsu-tác Khoan, Trương-văn-Tuyên, Lý-nguyên-Bình, Nông-văn-Thiệp, Vong-lo-Hinh, Ma-thái-Anh, Hoàng-văn-An Lê-v Bang, Ng-quốc-Bảo, Ng như-Giai, Hoàng-v Giai, Dương-đức-Hanh, Phan-v-Hào Ng-khắc-Huynh, Hoàng-v Kinh, Hoàng-quang-Ky, Chu-quế-Lan, Lý-quang Phu, Ng-trọng-Quán, Hoàng-văn-Thiệp, Đoàn-Tiến, Hà sĩ-Tiến, Ng-minh-Triều, Vũ-Tứ-Trang, Vũ-khắc-Trân, Dương-văn-Vang, Phan-đình-Dần.

Các học-sinh được cấp học bổng ấy phải tỉnh nguyện sau khi tốt nghiệp sẽ tòng sự với chính-phủ tại các miền thượng-du Bắc-kỳ trong hạn là 10 năm. Nếu không thì sẽ phải bồi lại khoản học phí đã được hưởng.

AU CINEMA TONKINOIS
13, Phố Hàng Quạt, Hanoi
CHƯƠNG-TRÌNH
Từ thứ ba sau 7 đến ngày 5 Octobre 1925
Một bức phim tình về mê thuật nước Pháp
CÁC BIỂU HUYỀN-BÍ Ở PARIS
Soạn theo quyển tiểu thuyết kiệt-tác của Eugène Sue. Vai Fleur de Marie trong chuyện này do Mme Huguette Duflot sẽ rạp Comedi Française đóng rất tài tình, rất tự nhiên. Sau này diễn đoạn khải mão và hai đoạn đầu

Ngày thứ bẩy 3 Octobre Hồi 17 g. 30 phút
Ngày chủ-nhật 4 Octobre
Diễn ban ngày. Giảm giá

MỘT KỲ THI THỨ-KỲ

Ngày chủ nhật 11 Octobre, công-ty Hỏa xa Vân-nam sẽ mở kỳ thi thứ kỳ hàng ba. Người ứng thi phải có mang theo bằng trong các cấp bằng sau này.

Bằng thành chung (Brevet élémentaire) bằng tiến học (Diplôme complémentaire) bằng tiến học bậc (Brevet élémentaire) bằng tuyển dụng tiến học bậc (Brevet d'aptitude moral primaire supérieur). Ai muốn ứng thi phải đến biên tên ở bộ thư ký (Secrétariat des Services Administratifs

Tòa án Trùng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trùng-trị xử những việc sau này :

Ô tô đụng nhau đổ xuống ruộng. — Xe ô-tô của hiệu Tư-Bường, do Ng-văn-Lợi là chauffeur cầm máy và xe của hiệu Mỹ-lâm đến chở hành-khách ở đường Hanoi Sơn-tây. Một hôm 2 chuyến xe cùng chở hành khách ở Hanoi đi Sơn-tây. Xe của hiệu Mỹ-lâm đi trước và xe của hiệu Tư-Bường đi sau. Tên Ng-v-Lợi muốn cho xe mình vượt lên trước mới bép ối hiệu, bẩy giờ xe của hiệu Mỹ-lâm tránh sang bên tay phải đường để xe kia lấy lối lên trước. Nhưng Ng-v-Lợi vội máy thế nào đi sát quá, chạm phải xe của hiệu Mỹ-Lâm làm đổ nhào xuống ruộng, những người hành khách đều ngã bị thương cả, nhưng may không nặng. Tòa phạt Ng-v-Lợi 1 tháng tù án treo, 50 quan và bắt phải bồi cho hiệu Mỹ-lâm 14p. 80 về khoản tiền bồi thường thì chủ là M. Tư-Bường phải chịu trách-nhiệm.

Ăn cắp đá của sở Lục lộ. — Lại-văn-Gang làm lái thuyền ăn cắp đá của sở Lục-lộ phải phạt 6 tháng tù án treo.

Ăn cắp trên xe hỏa — Phạm-thị-Thio bán hàng trầu cau ở xe hỏa thấy một người hành khách tên là Phạm-thị-Lộc ở ga Bắc-ninh đi Hanoi có mang theo một bọc hàng, liền ngồi bên cạnh đ nhẹ bẹ lấy mất 6 tấm vượt đáng giá 15 đồng. Khi đến ga Yên-viên tài vứt xuống cho người nhà cầm đi của mất. Hỏi thì thị ấy chối, nhưng vì có chứng cớ nên tòa phạt thị ấy 6 tháng tù án treo.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Công-ty đánh cá và làm Nước-mắm Bắc-kỳ
CÓ LỜI KÍNH CÁO :

Công-ty đã phát mai thứ Nước-mắm rất tốt và rất bổ, làm theo đúng cách-thức phương thủ-thành, toàn bằng những thứ cá ngon, lấy thứ nước nhất ra mà chế ra, phép vệ-sinh, giá bán thì tí với các thứ nước-mắm tốt có nguyên-liệu rẻ hơn cả. Các nhà mua dùng có thể chắc được rằng không phải ăn những thứ nước hàng bẩn thỉu một phần nước-cốt, chín mười phần nước-lã.

Nước-mắm này chỉ làm có một hạng, đựng vào hai thứ chai.

1 chai lớn có quãn sắt-nhe . . . . 0$25
Trả lại chai trư 0.09
2 Chai nhỏ 0.04
Trả lại chai trư 0.01

Chính sở công-ty tại Hanoi
51, đường Cửa-Long.

Hàng đã có bán tại hiệu Phúc-Thanh, 39 phố hàng Buồm và ở các tỉnh cũng đã có đại lý bán cả rồi.

新民書館
IN LẦN THỨ HAI
200 BÀI TÍNH-ĐỐ
Của VŨ ĐÌNH-LONG và PHẠM TÁ soạn
Dầy 107 trang — Giá : 0$80
200 BÀI TÍNH-ĐỐ in lần thứ nhất, chỉ bán trong nửa tháng đã hết sạch. Nay lại in lần thứ hai, có sửa-sang lại.
Bán buôn tại : TÂN-DÂN THƯ-QUÁN, 29 Phố hàng Bông-Đệm, Hanoi.

số 196

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lỗ tri thâm nói :

— Đợi chúng ta về *Lương-sơn-bạc*, sẽ được người đến thì tinh-mệnh *Sử đại-quan-nhân* còn gì !

Vũ tàng nói :

— Dẫu đám chết! *Ha* thái-thú, cũng không thể nào để cứu được *Sử đại-quan-nhân*. *Vũ-tàng* này quyết không dám để cho đại huynh đi vậy.

Chu-vũ lại khuyên can *Lỗ tri thâm* mà rằng :

— Sư huynh hãy nên nguôi cơn giận. *Vũ đó* đầu bàn rất phải đó !

Lỗ tri-thâm cố ý nóng-nảy mà đáp rằng :

— Chỉ vì các bác nhu-nhược như thế mà làm hại *Sử đại-quan-nhân*. Bây giờ tính mệnh *Sử đại-quan-nhân* đang ở trong tay người ta, lại còn cứ ngồi đấy nỗng rượu và bàn-tán gì nữa.

Mọi người xúm lại khuyên can, cố nài-ép cho *Lỗ tri-thâm* nỗng một vài chén. Đêm hôm ấy, *Lỗ tri-thâm* cứ để nguyên cả áo mà nằm ngủ, đến hồi canh tư, không biết cầm cây thiền-trượng và gắt lưỡi giới-đao bỏ đi đâu mất.

Vũ tàng nói :

— Không nghe lời can mà đi thì tất-nhiên hỏng việc.

Chu vũ liền sai hai tên lâu-la cẩn-thận đi dò la tin-tức *Lỗ-tri-thâm* đi thẳng vào thành *Hoa-châu*, hỏi thăm phủ-đường ở chỗ nào. Có người trở mà báo rằng :

— Đ qua cái cầu kia rẽ về phía đông thì đến.

Lỗ tri thâm tức thì đi đến bên cầu, bỗng có người báo rằng :

— Hòa-thượng hãy đứng tránh ra một bên, quan thái-thú sắp sửa đi qua đó !

Lỗ tri thâm nghĩ thầm : Ta đang đi tìm nó, không ngờ nó lại vừa gặp tay ta, thế mới thật là nó đến ngày tận số !

Bấy giờ các đ nghi-vệ đi giàn mặt từ. *Ha* thái-thú đã sắp hàng đôi kéo qua. *Ha* thái-thú ngồi một cái kiệu rất êm, hai bên kiệu có cửa sổ trông ra. Lại có hơn mười viên ngu-hầu cầm đ khí giới xúm-xít đi xung quanh để hộ-vệ.

Lỗ tri-thâm lại nghĩ thầm : Thế này thì không thể đánh được. Vì đánh không trúng, chẳng bỗ lại thêm một trò cười !

Ha thái-thú ngồi trong kiệu nhìn qua cửa sổ, trông thấy *Lỗ-tri-thâm* ngăn-ngừ muốn tiến lại thôi, khi đi qua cầu, vào đến trong phủ, liền gọi viên ngu hầu mà phán bảo rằng :

— Nhà-ngươi ra chỗ cầu kia, mời vị hòa-thượng bác-lãy đương đấy vào trong phủ-đường để phỏ-trai (1).

Viên ngu-hầu vâng lệnh đi đến bên cầu nói với *Lỗ-tri-thâm* rằng :

— Dám bạch hòa-thượng ! Quan thái-thú tôi mời người vào phỏ trai.

Lỗ-tri thâm nghĩ thầm : nếu vậy thì thằng này thật đến ngày tận-số ! Vừa rồi ta định đánh nó, chỉ sợ đánh không trúng mà phải để cho nó đi qua. Ta đang chưa biết nghĩ kế gì, ai ngờ nó lại sai người mời ta vào.

Lỗ-tri-thâm đi theo viên ngu-hầu vào trong phủ-đường. *Ha* thái-thú đã dặn bảo người nhà sẵn từ trước, khi *Lỗ tri thâm* vào tới công-đường, chúng nói xin để cây thiền-trượng và lưỡi giới-đao ở đấy, rồi mời vào nhà trong phỏ-trai.

Lúc đầu *Lỗ-tri-thâm* không chịu. Chúng nói :

— Người đã xuất-gia, sao lại còn không biết. Nhà trong quan phủ đây là chốn thâm-nghiêm, có lẽ nào dám để người đem thiền-trượng và giới-đao vào.

Lỗ tri-thâm lại nghĩ thầm : cần chi phải thế, trượng và giới-đao, cũ i hai quả phật-thủ này cũng đủ làm cho nhà-ngươ phải vỡ đó! Nghĩ vậy, mới để thiền-trượng và giới-đao ở đấy mà theo ngu-hầu vào.

Khi vào tới nơi, *Ha* thái-thú đang ngồi, liền ra hiệu gio tay vẫy mà quát to lên rằng :

— Bắt trói thằng sư hồ-mang này lại cho ta !

Bỗng có ba bốn mươi tên công-sai nấp ở hai bên kéo ra, xám lại bắt trói *Lỗ tri-thâm*

HỒI THỨ LVIII

Ha thái-thú lừa *Lỗ tri thâm* vào nhà trong, rồi gọi bọn công sai kéo ra, xám lại bắt trói. *Ha* thái-thú vừa toan tra hỏi thì *Lỗ tri thâm* đã hầm hầm nổi giận rằng :

— Mày là ai ! đâu hại dân thảm sát! Mày dám lập kế để lừa bắt ta ! Ta được cùng *Sử-tiến* cùng chết, cũng c ẳng phỉ-nhổ chút nào, nhưng ta chết rồi thì ông *Tống-công-minh* quyết không để cho mày được yên ! Nay ta nói cho mày nghe : Thiên-hạ chẳng có sự thù-oán nào là không phân-giải được. Bây giờ mày phải đem *Sử-tiến* trả ta, trả cả con *Ngọc-kiều chi* để ta đem đi giao cho *Vương-nghĩa* ; may lại tức khắc đem chúa *Hoa-châu* thái-thú này giao trả triều-đình. Những loài dân trâu mặt chuột như mày, chỉ nghề tham-luyến nữ-sắc tr l làm phụ-mẫu dân thế nào được ! Mày theo được ba điều ấy, ta sẽ hỉ-xả từ-bi cho mày, nếu còn ngần-ngại chút nào thì về sau dẫu muốn sám-hối cũng không sao kịp! Trước hết mày hãy cho ta được trông thấy *Sử tiến*, bấy giờ sẽ hay,

Ha thái-thú nghe lời, cãm tức không biết đường nào, liền nói :

— Được rồi ! Ta trông thấy nó, có ý nghi là thằng giặc rắp mưu hành-thích, ai ngờ quả nhiên cùng một đảng với *Sử tiến* đây ! Chúng bay hãy đem mà giam cổ nó lại, rồi ta sẽ liệu xử-trí. Thằng sư hồ-mang này qui-nhiều là một đảng với *Sử-tiến* đây ! Không cần phải tra khảo gì nữa, cứ gông cổ nó lại mà giam vào trong ngục tối-tăm. Nhất-diện làm tờ bẩm với thượng-quan, còn thiền-trượng và giới-đao thì tịch biên bỏ vào công-khố.

Việc bắt *Lỗ tri thâm* làm náo động cả một phủ *Hoa châu*, Tên lâu-la được tin, tức khắc về phi-báo cho *Vũ tàng* và họ *Tống*, thuật chuyện *Lỗ tri-thâm* vì cứu *Sử-tiến*, định đem chém *Ha* thái-thú mà bị bắt.

(Còn nữa)

(1) Phỏ trai nghĩa là mời vào để cúng cơm chay.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

PHỤ-TRƯƠNG BÁO TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN SỐ 2566

Ngày thứ hai 5 và thứ ba 6 Octobre 192.

Bản quán y ước với độc-giả liệt-quí, bắt đầu từ hôm nay, xin ra sáu trang. Hai trang phụ này đáng lẽ thì trang trên để đăng riêng tiểu-thuyết, mà trang dưới thì để đăng riêng các khoa thực-nghiệp phổ-thông. Nhưng kỳ này là kỳ đầu, bản quán phải y hẹn với các nhà đăng cáo bạch mà in ra, cho nên tờ phụ-trương này xếp đặt vội-vàng, cũng chưa có thứ tự. Xin các ngài hãy tạm dùng. Ngài nào ưa đọc tiểu-thuyết thì xin giữ lấy cẩn thận tờ phụ-trương này, kẻo về sau xin gửi thêm thì hơi khó-khăn cho bản quán một chút. Bản quán chỉ in thêm ra có một trăm tờ, cho những ông đánh lạc mất; những tờ phụ in riêng ấy bán những 5 xu một tờ (cả tiền cước) ai muốn gửi recommandée thì phải gửi thêm 5 xu ngoài nữa là 0 $ 10.

Kính cáo

Les misérables

DE VICTOR HUGO

Tant qu'il existera, par le fait des lois et des mœurs, une damnation sociale créant artificiellement, en pleine civilisation, des enfers, et compliquant d'une fatalité humaine la destinée qui est divine; tant que les trois problèmes du siècle, la dégradation de l'homme par le prolétariat, la déchéance de la femme par la faim, l'atrophie de l'enfant par la nuit, ne seront pas résolus; tant que, dans de certaines régions, l'asphyxie sociale sera possible; en d'autres termes, et à un point de vue plus étendu encore, tant qu'il y aura sur la terre ignorance et misère, des livres de la nature de celui-ci pourront ne pas être inutiles.

Hauteville-House, 1er janvier 1862

LIVRE PREMIER
Un juste

I

M. Myriel

En 1815, M. Charles-François-Bienvenu Myriel était évêque de Digne. C'était un vieillard d'environ soixante-quinze ans; il occupait le siège de Digne depuis 1806.

Quoique ce détail ne touche en aucune manière au fond même de ce que nous avons à raconter, il n'est peut-être pas inutile, ne fût-ce que pour être exact en tout, d'indiquer ici les bruits et les propos qui avaient couru sur son compte au moment où il était arrivé dans le diocèse. Vrai ou faux, ce qu'on dit des hommes tient souvent autant de place dans leur vie et surtout dans leur destinée que ce qu'ils font. M. Myriel était fils d'un conseiller au parlement d'Aix; noblesse de robe. On contait de lui que son père, le réservant pour hériter de sa charge, l'avait marié de fort bonne heure, à dix-huit ou vingt ans, suivant un usage assez répandu dans les familles parlementaires. Charles Myriel, nonobstant ce mariage, avait, disait-on, beaucoup fait parler de lui. Il était bien fait de sa personne, quoique d'assez petite taille, élégant, gracieux, spirituel; toute la première partie de sa vie, avait été donnée au monde et aux galanteries. La révolution survint, les événements se précipitèrent, les familles parlementaires décimées, chassées, traquées, se dispersèrent.

M. Charles Myriel, dès les premiers jours de la révolution, émigra en Italie. Sa femme y mourut d'une maladie de poitrine dont elle était atteinte depuis longtemps. Ils n'avaient point d'enfants. Que se passa-t-il ensuite dans la destinée de M. Myriel? L'écroulement de l'ancienne société française, la chute de sa propre famille, les tragiques spectacles de 93, plus effrayants encore peut-être pour les émigrés qui les voyaient de loin avec le grossissement de l'épouvante, firent-ils germer en lui des idées de renoncement et de solitude? Fut-il, au milieu d'une de ces distractions et de ces affections qui occupaient sa vie, subitement atteint d'un de ces coups mystérieux et terribles qui viennent quelquefois renverser, en le frappant au cœur, l'homme que les catastrophes publiques n'ébranleraient pas, ne le frappant dans son existence et dans sa fortune? Nul n'aurait pu le dire; tout ce qu'on savait, c'est que, lorsqu'il revint d'Italie, il était prêtre.

En 1804, M. Myriel était curé de B. (Brignolles). Il était déjà vieux, et vivait dans une retraite profonde.

Vers l'époque du couronnement, une petite affaire de sa cure, on ne sait plus trop quoi, l'amena à Paris. Entre autres personnes puissantes, il alla solliciter pour ses paroissiens M. le cardinal Fesch. Un jour que l'empereur était venu faire visite à son oncle, le digne curé, qui attendait dans l'antichambre, se trouva sur le passage de Sa majesté. Napoléon, se voyant regardé avec une certaine curiosité par ce vieillard, se retourna, et dit brusquement:

— Quel est ce bonhomme qui me regarde?

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN VĂN-VĨNH dịch

MẤY CÂU ĐỀ ĐẦU SÁCH

Phàm hễ trong xã-hội, vì luật-pháp, vì phong-tục, còn có một cách đày-đọa người ta, lấy tay người mà gây dựng nên những nơi hắc-ám địa-ngục ở giữa cõi văn-minh; làm cho cái số-mệnh là bởi trời, lại còn oan-oan thêm một cái phận khổ bởi tay người làm ra nữa.

Phàm hễ ba cái đại vấn-đề ở đương-kim thế-kỷ: một là người ta bởi sự cô-cùng mà nhân-cách phải đê-mạt, hai là người đàn bà bởi sự đói rét mà mất phẩm-giá, ba là đứa trẻ-thơ bởi sự u-ám mà còn-cọi không nảy-nở lớn lên được, hễ ba cái vấn-đề ấy mà chưa giải quyết.

Phàm hễ còn có nơi xã-hội có thể bị ngạt được.

Hoặc giả nói thế này, lấy một nhỡn-giác rộng hơn mà ngắm cuộc đời, phàm hễ trên địa-cầu còn có cái ngu-dốt, cái khổ-sở, thì những quyển sách đại loại như sách này có thể không đến nỗi vô dụng.

Đề tại Hauteville-House, ngày 1er janvier 1862

QUYỂN THỨ NHẤT
Một người chính-trực

HỒI THỨ I

M. Myriel

Đương năm 1815, thì ông *Charles François Bienvenu Myriel* làm giám-mục ở tỉnh *Digne*. Tuổi ông bấy giờ chừng bảy mươi nhăm. Ông giữ chức giám-mục thành *Digne* từ năm 1806.

Khi ông mới đến trong-nhậm giáo chức to ấy, thì kẻ nói đi, người nói lại, thật là nhiều lời lắm tiếng.

Tuy những chuyện nói ở tỉnh đó, không có can thiệp gì đến cái sự-tích ta kể sau này, nhưng tưởng thuật lại ở đây cũng không vô ích. Phàm kể chuyện, tách bạch được câu nào, hay câu ấy, vì những chuyện người ta nói mà miệng đời nói về ta, dẫu rằng thật hay chẳng thật, cũng có liên lạc với cái thân ta, như là những việc ta đã có làm ra vậy. M *Myriel* vốn là con một vị bồi-thẩm tại Tòa-án tỉnh *Aix*, cũng là một hạng quí-phái bên án. Họ nói rằng cụ lớn ngày xưa vốn định truyền chức cho ông, nên ông mới độ mười-tám đôi mươi, cụ đã tuân theo lề-lối nhà quan tòa mà cưới vợ sớm cho rồi.

Ông *Charles Myriel* tuy đã thành gia thất rồi, mà cũng còn để cho miệng đời nghị luận về cách ăn ở của mình nhiều lắm. Vốn trời bẩm-sinh ra ông tuy người thấp bé mà được cái dáng điệu tao nhã, lịch-sự; ngôn-ngữ, cử-chỉ lại có ý-nhị dễ thương. Cả buổi thanh-niên của ông, sống về việc giao thiệp và vui ở những chốn nguyệt-hoa. Kế đến xảy ra việc cách-mệnh, cuộc đời biến đổi nhanh nom thấy. Các nhà quyền quí, bị trận gió tân-trào lay động đổ nát, người phải bắt giam, kẻ đi trốn lánh, một phút tan-tành xã-hội. Việc nội-loạn vừa xảy ra thì ông *Myriel* trốn sang nước Ý đại-lị. Bà vợ vốn đã sẵn bệnh đau phổi, lại thác ở quê người. Khi ấy ông bà cũng chưa có con cái gì cả. Còn rồi ra thì cái vận-mệnh của ông biến đổi ra làm sao? Xã-hội cũ của nước Pháp thì đã xiêu-tán đi đâu mất cả. Nhà ông cũng theo một trận gió phiêu-lưu. Kế đến lại xảy ra những việc sát-thảm gớm-ghê năm 1793, những kẻ đi đào-tị xa nhà mà nghe tin, lại càng thêm hoảng-hốt. Có lẽ vì những sự ấy, mà tự dưng ông ngụ những tư tưởng xa thế, muốn tìm nơi ẩn-dật mà chạy cơn gió bụi. Hoặc giả, đương giữa lúc ông say đắm cuộc vui, đương những khi ông hoan lạc cùng người yêu-mến, mà xịch một cái, xảy ra điều gì quái lạ, điều gì gớm-ghê, khiến cho những kẻ điềm-nhiên được trong những cuộc quốc-gia biến-loạn, tuy đến thân mất đến của, cũng có thể dửng dưng, mà chỉ một việc bi-thương, bỗng hóa ra lòng bỡ-ngỡ. Hai lẽ ấy, thì ông đã chịu lẽ nào không biết, duy chỉ biết một điều là khi ông ở Ý-đại lị về nước nhà, ông đã hóa ra một nhà tu-hành.

Năm 1804, ông làm giáo-mục ở *Brignolles*. Bấy giờ tuổi ông đã cao, mà chỗ ông tu-hành thật là ẩn-lánh.

Đến thời Nã-phá-luân hoàng-đế thụ lễ gia-miện, nhân ông có một việc gì của giáo-phường, phải lại kinh, ông đến *Paris* thì ông có tiếp kiến một vài vị quyền-quí; trong số ấy thì ông có được vào bái-yết đức giáo-chủ *Fesch* chính là cậu ruột của Tân-hoàng. Một bữa Bệ-hạ ngài ngự đến thăm ông cậu. Ông linh-mục *Myriel* lúc ấy đương chầu chực ở cửa ngoài phòng khách, thấy hoàng-đế ngự qua thì giương mắt nhìn chăm-chắp. Ngài thấy vậy, bèn quay lại phán hỏi:

— Lão-nhân đứng nhìn trẫm kia là ai vậy?

(Còn nữa)

Dư-luận người Pháp ở đây

Trong mục này, từ nay bản quán sẽ trích-lục trong các báo Tây lấy những đoạn hay, nhất là những vấn-đề bàn về các việc Á-đông dịch ra quốc-văn để độc-giả được rõ dư-luận của người quí quốc thế nào.

Của ông Le Gac trong báo *Courrier d'Haiphong*

Đáp lại một bài trong báo «Eclaireur» bàn nên đặt ra chức quan võ An nam, M. Le Gac có viết như sau này:

« Cái vấn đề cho người An-nam làm quan võ do một quan Thống soái Đông dương khởi-xướng ngày trước, thì nay có thích-hợp hay không? Có bao giờ thực-hành được không? Vấn-đề phải xét lần ... [illegible] Cứ lý ... [illegible] làm sao người dân bảo-hộ hay ... [illegible] thuộc địa của Pháp lại không có thể mong được ... cái vai tua vàng ở trong hàng quân Pháp ... những ông ... như *Schomberg, Berwyck Maurice de Saxe, Poniatowski*, cùng những nguyên-soái như *Yousouf*, ... đại-tá như ... *Daoul* và đại-tá *Chanh* được, mà trong cuộc chiến tranh vừa rồi lại có người *Garibaldi* làm nên đến thiếu tướng và bây giờ lại có bao nhiêu là quan võ người ngoại quốc ở ngạch lê-dương mà ở trong các vệ binh phía bắc Phi-châu thì cứ mỗi cơ ... có một quan võ người bản xứ.

Xưa nay, trừ ra những lệ đặc-biệt thì không kể, phàm quan võ người ngoại quốc hay người bản xứ tòng sự trong hàng quân, không bao giờ được quá chức trung úy, còn như lên đến đại-úy thì ắt phải nhập tịch dân Pháp mới được.

Nhưng có điều này phải xét trước là giá-trị của một hàng quân là ở như các viên chức cai quản. Cứ như vậy thì có nên giảm bớt cái số viên chức đứng cai quản trong hàng quân bản-xứ không? Ở Bắc Phi châu thì điều đó đã xét là không nên, bởi vậy trong một cơ lính bản-xứ ít ra viên chức Tây cũng phải có ... người ... người đội, hai về độ bốn một viên quản và hai viên ... úy. Trong các hàng quân sp[ahis] bên A... thì các bực đội ... phần là người Pháp và ... chiến tranh mới rồi thì mỗi về không được quá ... quan võ người bản-xứ. Ấy cái giá-trị của các hàng quân phía bắc Phi châu cũng là nhờ về những người đứng đầu là người Pháp ...

Còn như các hàng quân Đông-dương thì các viên-chức Tây bực trên đã ít lắm rồi, ta đã từng nhiều lần ... rằng một toán quân Annam mà không có người Tây cứ ... đầu thì mất hẳn giá trị đi. Vậy thì chẳng ... giảm bớt các viên chức Tây đi nữa ư?

Sau nữa còn một điều phải chú ý đến là các quan ... các hàng quân ... thuộc địa, nhất là các quan võ các đạo linh ... trong chức ... quan. Cái ... vẫn có ... trong các đạo-binh cũ, nay đổi làm tỉnh như Lao-kay, Lạng sơn vẫn còn những quan võ sung chức đại-lý và đã mười năm nay lại đặt thêm một đạo quan binh thứ tư và một đạo thứ năm nữa.

Cũng vì cái lẽ cho người Annam làm quan cai-trị là một điều lầm to, — cái lẽ ấy trong báo này nhiều khi ta đã bày tỏ rồi — mà ta nhất định phản đối không cho các quan võ Annam được linh chức hành chính. Còn một lẽ nữa không nên là các quan võ Annam ấy lại được thi cái quyền của mình ở trong những miền Thổ Mán vì cũng nên nhớ rằng nhân thế mà lại sinh ra mối tranh dành về chủng tộc chăng. Xem như trước kia bổ người Annam lên làm quan trên dân Thổ, Mán, Mèo đã sinh ra nhiều chuyện lôi thôi thì đã rõ vậy. Nếu bây giờ lại cho quan võ Annam lên làm quan đại-lý trên Thượng-du thì lại lầm nữa. Vấn-đề dùng người Annam làm quan võ có thể tổn hại cho hàng quân, vậy là vấn-đề rất quan trọng.

Như vậy thì những điều sở ước của quan Thống-soái Pennequin ngày trước là điều sai lầm, mà cứ nên để nguyên như bây giờ là phải. Người Annam không thiếu gì chức làm mà phải tiếc rằng không được làm quan võ là cái chức mà họ chưa đủ hết tư-cách.

Của ông R. trong báo « *France Indochine* »

Về việc buôn bán ở trong nước thì từ xưa đến giờ người An-nam xem ra vẫn nghèo lắm, bao nhiêu mối lợi to đều về tay người Tàu chiếm mất sạch. Vài năm nay mới được ít người giữ được một cái địa-vị to tát trong thương-trường. Có nhiều nhà buôn Pháp muốn giao-dịch với các nhà buôn Nam, nhưng có nhiều điều đáng tiếc làm thiệt hại cho việc giao-dịch ấy lắm. Người ta thường nói trùm lợp cả rằng người An-nam thiếu cái tính thật thà. Vậy thì người An-nam phải cư xử làm sao cho mất cái tiếng ấy đi. Đó là một điều nghĩa-vụ của ta, ta phải làm thế nào cho người Tây người Nam phải tin nhau trong việc buôn bán mới được.

Vậy thì người An-nam phải nên tự ... mình ... là phải trừ cái thói cờ bạc đi, vì cờ bạc là một cái thuốc độc nó làm ... cả linh-hồn lẫn trí ..., hại cho nhà, hại cho xã-hội, rồi cả trật tự nữa.

Phàm người biết tôn trọng cái chống ... phải nghĩ đến điều ấy luôn. Và các quan hành-chính cũng ... nhiệm vụ lo cho nhân-dân được yên ổn thì phải trừ tính cách nào trừ cho tiệt cái hại cờ bạc là cái tật nó đã thấm căn cố đế ở xứ ta này rồi.

TẠI SAO NHÀ BÁO
TRUNG BẮC TÂN VĂN
Phố hàng Bông Hanoi

CÓ BÁN

... thực khó
Cần rõ đủ
Xe đem đến nhà
... HƠN MỌI NƠI

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trừ bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0 $ 60 một ống sáu cachets

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1 $ 40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

DƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

... chạy từ Đông hà, ngày thứ tư buổi sáng, đến Lao-bảo buổi trưa, các thư từ và hành-khách đáp thuyền, đến buổi trưa hôm thứ năm sẽ đến Tchepone, rồi ở đấy lại đi thẳng Savannakhet, đến nơi vào buổi chiều.



Từ Savannakhet sẽ chạy về Tchepone, buổi sáng thứ hai, các thư từ và hành-khách, sẽ đến Lao-bảo rồi đáp thuyền hai ngày thì đến Đông-hà, đến nơi vào buổi chiều hôm thứ tư.

Mỗi chủ nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi	28 $ 00 *một chỗ ngồi*
Hạng ta đi	14.00

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép PHAMVANPHI.
Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama ... (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 ... mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày độ đánh mấy xu ... có thể nên giầu có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái đơn mà ... mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái đơn trúng ... ở nào thì mình được lĩnh nguyên cả tiền lô ấy. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một ... từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại ... 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 2 triệu lô.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LÔ SAU NÀY:

130 lô	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
130 lô	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
260 lô	100.000 —	13.200 lô	1.000 —
260 lô	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại làm	400 —

Người có trái đơn nước ... cuối ... số mất ... thì số trái đơn ... thì thôi.

Các lô được lĩnh nguyên cả ... không phải trừ gì ... Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái bảng kê số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số về trong bảng ấy đúng với cái trái đơn ... nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn ra ... xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1906. Bản luật ấy ... bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng cứ 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paperc, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 6576

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Chanson d'automne

Les sanglots longs
Des violons
De l'automne
Blessent mon cœur
D'une langueur
Monotone.

Tout suffocant
Et blême quand
Sonne l'heure
Je me souviens
Des jours anciens
Et je pleure.

Et je m'en vais
Au vent mauvais,
Qui m'emporte
De ça, de là,
Pareille à la
Feuille morte

Paul Verlaine

Bài ca mùa thu

Đoàn-trường thổn thức
Một khúc tỳ-bà
Rương rất thu qua,
Lòng ta cảm khái,
Hao mòn tê tái,
Thế mãi suốt đời

Như thể tức hơi,
Mầu dạ trị ngất
Chuông giờ vừa cất,
Ta sực nhớ ra
Những ngày đã qua,
Liền ra giọt lệ

Quay đi thảy kệ,
Phó để già đỗ
Bảy đề quẩn nó,
Tựa bỗ lá rụng.

Văn-Giản Trí-Viễn

Reproches d'un gentilhomme à son fils

Je vois que je vous embarrasse, et que vous vous passeriez fort aisément de ma venue. A vrai dire, nous nous accommodons fort de cet éloignement. Tant et tant, et si vous êtes las de me voir, je suis bien las aussi de vos déportements. Helas! Que nous savons peu ce que nous faisons quand nous ne laissons pas au Ciel le soin des choses qu'il nous faut, quand nous voulons être plus avisés que lui, et que nous venons à l'importuner pour nos souhaits aveugles et nos demandes inconsidérées. Jai soumis un fils avec des ardeurs non pareilles, je lai demandé sans relâche avec des transports incroyables, et ce fils, que j'obtiens en fatiguant le Ciel de vœux, est le chagrin et le supplice de cette vie même dont je croyais qu'il devait être la joie et la consolation. De quel œil, à votre avis, pensez vous que je puisse voir cet amas d'actions indignes, dont on a peine, aux vœux du monde, d'adoucir le mauvais visage, cette suite continuelle de méchancetés affreuses qui nous réduisent à toute heure à laisser les bontés du souverain, et qui ont épuisé aujourd'hui de tout le mérite de mes services et le crédit de mes amis? Ah! quelle tristesse est la vôtre. Ne rougissez vous point de mentir si peu votre naissance? Nies vous en droit, dites moi, d'en tirer quelque vanité et qu'avez vous fait dans le monde pour être gentilhomme? Croyez vous qu'il suffise d'en porter le nom et les armes, et que ce nous soit une gloire d'être sortis, d'un sang noble lorsque nous vivons en infâmes? Non, non, la naissance n'est rien où la vertu n'est pas. Aussi nous n'avons part à la gloire de nos ancêtres qu'autant que nous nous efforçons de leur ressembler, et cet éclat de leurs actions qu'ils répandent sur nous, nous impose un engagement de leur faire le même honheur, de suivre les pas qu'ils nous tracent, et de ne point dégénérer de leur vertu, si nous voulons être estimés leurs véritables descendants. Ainsi vous descendez en vain des aïeux dont vous êtes nés, ils nous désavouent pour leur sang, et tout ce qu'ils ont fait d'illustre ne vous donne aucun avantage, au contraire l'éclat n'en rejaillit sur vous qu'à votre déshonneur, et leur gloire est un flambeau qui éclaire aux yeux d'un chacun la honte de vos actions. Apprenez enfin qu'un gentilhomme qui vit mal est un monstre dans la nature, que la vertu est le premier titre de la noblesse, que je regarde bien moins au nom qu'on signe qu'aux actions qu'on fait et que je ferais plus d'état du fils d'un crocheteur qui serait honnête, homme que du fils d'un monarque qui vivrait comme vous.

Molière

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trẻ bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài rằng những tiền đòi chẳng ở, còn thì bán-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Lời của một người qui phải mắng con

Thực cha xem ý ra thì cha đến đây làm phiền cho con, mà con cũng chẳng cần cha đến đây làm gì. Cứ tự tình, thì ba cha con ta cũng êm ấm. Sẵn cho nhau một cách là tỏ ngoài, con chẳng muốn thấy mặt cha, cha cũng chẳng thấy con ở vô ban, tại cửa, chẳng lẽm. Trận đời mình tưởng biết phải thác mặc trời lo liệu cho mình thôi. Đã mười về, cứ muốn kiếm con hoài tới, cứ không gặp một đêm mà nước mắt chảy ướt gối. Tủi hổ vì nỗi những đêm năng nỗi mình ăn ở như thế tui khó còn biểu ng ta lấy ai thương lòng mà yêu mến đứa con trai. Ở đây nhà ngói nhiều thành như thế, đến ngày cha quyên mất cách nào thì con cũng phải ở đây mà thờ cha. Tủi thì tủi vậy chớ cha cũng không muốn con phải bỏ nhà bỏ cửa, khổ ai vì nỗi. Cứ như ý con, thì con nào cha lo thấy những điều con xét hèn mạt của con, dầu muốn quơng đi cho mấy thế gian cũng không được, nào những gì cha đã ở cực nên con mới phải đi kiếm cha luôn luôn bận lòng nhứt là mấy lần đi cha con trong xe người ta, thế lực bạn bè ta cũng nhiều, cha con không biết còn mượng được nhà lớn bỏ cho ở không thấy vậy, tại con không biết sao? Chớ ở! Để tiện như con, thì thực là để tiện quá! Con nhà dòng dõi mà ăn ở như hễ mẹ không rứng đứng chút nào, sao con không bỉ xấu hổ? Nào con hãy kể cho cha nghe xem con có quyền gì được khác khoang con nhà dòng dõi hay không? Vì con mẫu ăn cắp sao? Với những gì cho sang để lo lắng quí phải được? Con tưởng rằng, cứ có danh hiệu có tiền bỏ nhà qui phái, thì gọi là người qui phái hay sao? Không, không gì! Nếu không có đức hạnh thì dòng dõi cũng chẳng làm gì. Ta cứ toan toán mãi gét cha tổ tiên ta bao nhiêu thì ta mới được dự phần vinh quang của ngài bấy nhiêu, mà có gì việc rực rỡ cho tổ tiên ta, cho ta được vẻ vang lấy thì lại buộc ta phải ghi lòng mà ăn ở thế nào cho ngài cũng được vì ta mà vẻ vang nữa, chớ nào được dường ngài để chỉ bảo cho ta, phải giữ gìn cho nên đức hạnh của ngài kẻo tổn nỗi đỏ mặt? Có thể thì mới đáng là thực con cháu ngài. Hỏi tổ cho nó, con dầu vốn là dòng dõi tổ tiên nhà ta sinh ra, song cũng nỗng mất mà thôi, ngài cũng từ con mà không nhận con là người mình cho nhà ngài nữa, bao nhiêu công to việc lớn của ngài làm nên cũng gì cũng tan gi cho con, mà công việc lấy rực rỡ bao nhiêu, chiếu vào tấm con, thêm nhơ nhuốc đau con mà thôi đó; cái vinh quang của ngài nhơn một bỏ được cái ao tù cho ai nấy trông thấu các điều ăn ở xấu xa của con mà thôi. Con lại rán biết rằng người qui-phái mà ăn ở vô hạnh thì thật là một giống quái vật ở trong thế gian, đức hạnh là cái tôn-hiệu trọng nhất của dòng qui-phái, ta trọng cái điều cư xử hơn là qui cái danh-hiệu của người; ta qui con nhà công thuế gánh mướn mà ăn ở có đức hạnh hơn là con vua chúa ở nhà mà ăn ở lại như con.

X. X. diễn nôm

CUỘC THÁM HIỂM MỚI RỒI CỦA TÀU «POURQUOI PAS?»

Hồi cuối tháng Mai ông Amundsen đi thám hiểm bắc cực bằng tàu bay, bỗng im lặng, không có tin tức gì gửi về, trong mấy bữa ấy khắp thế-giới đều lấy làm mong mỏi vô cùng. Ông Jean Charcot là một nhà thám-hiểm nước Pháp, liền xin đem tàu « *Pourquoi Pas?* » đi tìm. Chánh-phủ nhà-nước Pháp cũng bảo sang chánh phủ Na-uy, hỏi của ông xin đem tàu đi tìm ông Amundsen giúp, chánh-phủ Na-uy đã nhận rồi, thì được ông Amundsen được vô-sự, sắp về đến nơi.

Nhưng bây giờ tàu « *Pourquoi Pas?* » đã đợi sẵn sàng đâu đấy, nên chánh-phủ Pháp lại cử tàu đi thám-hiểm ở miền bắc. Ông Jean Charcot được mấy tay giúp việc giỏi, là MM. Le Dauphin, Le Cam, và Chatton và hai mươi sáu người thủy-thủ tự nguyện xin theo, toàn là những tay hình thủy rất hăng hái mạnh-bạo cả. Tàu « *Pourquoi Pas?* » khởi-hành ở Saint Malo trong tháng juillet. Tàu đi đến đâu xem xét và đo thăm đến đấy. Tàu có ghé lại ở Stornoway, rồi đi thẳng đến các đảo Fe oe Tứ-Ấy, tàu đi thẳng về phía bắc, đến đảo Jant Mayen.

Đảo ấy mấy năm trước đây là một nơi không có ai ở, đến nay thì có ba nhà bác-học ở quanh năm ngày tháng ở đây. Ba nhà ấy là ba người của chánh-phủ Na-uy cử đến, để quan sát về thiên-văn và thời-tiết, mà phải ở một năm rồi mới lại có người đến thay cho về. Ở đây, cuộng quanh toàn những vùng đá, cỏ lưa thưa trong vũng tuyết-điện để trông-tin với thế-giới văn-minh. Từ đảo Jean-Mayen, tàu lại đi đến Scoresby-Sund trên bờ biển đất Gros-land. Ba nhà bác-học ở đảo Jean Mayen có cho ông Jean Charcot biết rằng phái-bộ thực dân của bác-sĩ Bjerring mới đến hồi gần đây, nhưng phái-bộ chỉ có mấy tiếp đến chứ không có máy phát điện, nên chỉ cứ mười lăm ngày lại dùng máy để ngỏ tin tức các nơi gởi đến, chứ không có thể gởi tin đi các nơi được. Ông Jean Charcot có ra đến đấy xét tình rồi bảo cho ba nhà bác-học Na-uy biết. Đến Jan Mayen phải đến năm mươi bai-lý, toàn là đi vào các khe vang bể cả, đường đi rất là nguy-hiểm. Tàu *Pourquoi pas?* im mãi mới thấy phái-bộ Đan-mạch, thì được tin rằng bác-sĩ Bjerring là bộ-trưởng tại thế từ ngày 2 juillet. Trong phái-đó chỉ có bác-sĩ là bé dùng vô-tuyến-điện mà thôi. Trong khi bác-sĩ còn đến mà thôi. Trong khi bác-sĩ còn, thì mười lăm ngày còn được một lần nghe được tin của thế giới, phái-bộ mới là cảm cứu ra đến nỗi điếc, nay bác-sĩ lại tế, đội ấy thật là đã tăm lại thêm đắc nữa.

Phái-bộ đã đấy là cốt chiếu tập cho người Esquimau lại đến đấy ở cho đỡ gió, vì miền ấy rét mướt, và kiếm-khan quá, chỉ có người Esquimau cũng bỏ không ở nữa.

Phái-bộ đã dựng được ba cái làng ở đấy, và lại xây một cái nhà lớn để làm nơi cho quan sát trị hạt ấy sau này sẽ ở. Tàu *Pourquoi Pas?* đến nơi bắt tin tức của phái-bộ Bjerring, bèn dùng vô-tuyến-điện báo tin cho chánh phủ Đan-mạch biết, rồi tàu đi cho cho đến khi chánh-phủ Đan-mạch trả lời mới bỏ đấy mà đi, để trở về nam đến đất Islande rồi từ đấy mới lại về Pháp.

Luyện tập quốc văn

Thư gửi cho bạn

Văn-hoa thạch cổ-nhân tôm giám

Từ khi tôi cùng bác chia tay, ngày mỗi hôm nào tôi nay đã trăng tròn ró lẻ, tấm tình nhớ bác vẫn canh cánh bên lòng, mỗi ước ao biết cùng ai sẻ nỗi? Ôi! Bóng chiếu hồ khuất, chim tếch rừng hoang, đàn nhạn vẻo von, gieo lòng buồn bã.

Tơ tình lưỡng lự suốt canh thâu!
Thổn-thức lòng ai nhớ Cái-bầu
Nước thắm non khơi nhường tẻ ngắt,
Cảnh tình mừng tưởng lúc đưa nhau

Sực nhớ tới hôm nào chúng ta còn chung nhau thơ-thẩn trên con đường cái, khỏi tả-đường khi lặn khi hồng, ngon thấy triều lúc lên lúc xuống, hiện ra trăm nghìn vẻ thiên-nhiên mà trong tạo hình như để riêng dành cho chúng ta khi họp mặt bỗ-tri chia phôi! Ấy cảnh cảnh đã chắp-gây nay bác còn phảng-phất, tôi được dịp đề mà cùng nhau vui hưởng!

Tôi cũng không định ra chơi ngoài bác đâu, nhưng có chút việc riêng thành thử ra không ước *mà được*, không hẹn mà nên, cũng vì có tôi đi bác ở mà ngày nay biết bao nhiêu là nỗ buồn rầu. Bác Văn-hoa-bạch ơi! Tôi còn nhớ cái hôm tôi giã bác, mét mình cắp gói hành trang trông ra đường xe nào thấy bóng người đi lại cũng lắc mấy ngon đèn điện lúc ở khi mờ, vài chiếc thuyền thấp thoáng vào ra, bình như đợi khách đi sẵn biệt cảnh.

Bước đi một bước một ngừng,
Trông vời non nước lệ chứa thấm
Vừng trăng ai sẻ làm đôi, [rơi!
Nắc-ln ân sách nỡ sôi dặm dài.

Buồn nhất là khi tôi bước chân xuống thuyền, bóng ở đã gác núi, ánh sao lóm rạng một góc trời, ngồi trong thuyền trông ra nào thấy bạn đứng nơi nào, những tiếng ân ào bên nhà máy lúc đó đã im lặng như tờ, chỉ thấy sóng rồn mặt nước, ánh sáng bên sông, soi rõ bên mạn thuyền trông rất thê ái. Nhưng than ôi! Cảnh đẹp đề thiên-nhiên đó không người cùng vui, sẵng hứa ra cảnh buồn thêm đậm, đành vào thuyền an nghỉ cho đến khi sớm tàu tới bến. Một lát thấy tàu sập lễ, trông đồng hồ mới nửa đêm, vầng giăng đã chiếu xuống đầu vầng vặc, đành gạt thầm giọt lệ một mình thui thủi lên tàu.

Con tàu quay lái lúc ra đi,
Nhớ bạn xa trông chẳng thấy gì.

Tàu chạy chóp nhoáng đã đến, rồi tôi lên thuyền về. Khi về tới nhà ngồi nghĩ lại như tôi với bác lúc còn đương cùng nhau đàm luận, tiếng nói rầu cười, nào đã biết đâu đến sự buồn, có đến cảnh phân ly, mới biết sự sum họp chẳng nhau là thú. Ôi! cõi đời thấm thoắt trăm năm, ai đã lọt lòng ra cũng vương vào mối tình vô hạn, lẽ vu khi buồn, không biết vì đâu! Vậy chúng ta nên giữ vẹn chữ tình, đã cách mặt, khuất lời, cái tình bằng hữu bao giờ cũng như bao giờ vậy.

Chữ tình ta cũng lắm hỡi ai ơi!
Biết tỏ cùng ai đoạn khúc nhôi?
Trăm mối tơ tình bao vấn vít,
Lệ tình chan chứa lúc chia phôi.

Văn-trung

XE Ô-TÔ HIỆU

Rolland-Pilain

12 MÃ LỰC

Mới rồi đã phá được hết các giải

Giải *xe đi chơi* và giải *xe đi lấy nhanh*

Cuộc thi trèo trên Tam-đảo lần thứ hai vừa rồi **vào hạng trèo giỏi hơn cả**

GIẢI XE ĐI CHƠI

Thứ nhất xe Rolland-Pilain, 16 phút 42"

GIẢI XE ĐI LẤY NHANH

Thứ nhì xe Rolland Pilain, 15 phút 28"

Đại-lý ở bán-xứ là

GARAGE AVIAT

PHỐ HÀNG VÔI HANOI



BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chi-điu sau nay chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi : 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925 và 16 Juillet 1925

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH : Francs **72.000.000 ₫**
TƯ BẢN NỘP RỒI : » **68.100.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGẠCH NGÀY 30 JUIN 1294 : » **84.089.020**

Chánh quản lại : Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự : M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự : M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết lộ.

Tổng chủ nhiệm : M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quản :

Tại Đông-Pháp : Nam-kỳ : SAIGON.
Trung-kỳ : TOURANE.
Bắc-kỳ : HAIPHONG, HANOI.
Cao-miên : PHOM-PENH, BATTAMBANG.
Quảng châu-loan : FORT-BAYARD.
Tại Vân-nam : MÔNG-TỰ, VÂN-NAM PHỦ.
Tại Tiêm-la : BANGKOK.
Tại Anh thuộc-địa : SINGAPORE.
Tại Trung-hoa : BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HAUKÉOU.
Tại Phi-châu : DJIBOUTI.
Tại Tân-thế-giới : NOUMÉA.
Tại Tahiti quần-đảo : PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE : PONDICHÉRY.

Hiệu viết tắt để gởi điện-tín : INDOCHINE.

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKINOIS ●

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG



Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm lắm!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đoi được phòng của MONTÉS qui ông, cả thảy nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thì gởi cho qui được, nhưng chẻ-ông để tỏ thành-giả.

Khâm thử.

欽有此旨定三年五月初七日內閣侍讀大學士經筵講官內閣事務行走

Rượu này đã kê cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên có trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất đã được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Những nhà có con em cần nhờ nên biết thứ thuốc Bổ « Tế-Ngọc-Liên tiên nhi chi bảo được thấy » là một thứ thuốc trẻ con rất cần nhiều và để uống, bổ làm cho trẻ mau tiến đám và tăng được các chất bổ ở trong phải ra, đều ho gió, ho đờm, hoặc xuyễn, hoặc khó thở, nói tóm lại đều bổ uống đến đâu mà đứng thể khỏe này công có thể khỏi được, những người đứng qua đi chịu thử thuốc bổ này thì một phương chắn được. Giá mỗi lọ là 0$25, ở các tỉnh xa có gửi thêm tiền bưu, ai muốn mua, hoặc muốn hỏi ở tỉnh mình thuốc nào bán thì cứ viết thư hỏi Hiệu TẾ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Bắc-ninh.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Ai ở xa xin viết thư về cho!

Ông BÙI-XUÂN-THANH
61 — 63, Rue du Colon — Hanoi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Làm trai biết uống trà tàu

Sâm mậu liên tâm, mỗi gói.		0$90
— ô long,	—	0,20
Thanh thái liên tâm,	—	0,20
Công phát	—	0,20
Hồng thái	—	0,18
Vạn xuân	—	0,16
Bao thiếc chiếu giá thêm.		0,10
Chè gói lẻ mỗi trám.		0,50

Ở xa thêm tiền cước phí.

Nay kính cáo.

SÂM-MẬU TRÀ HIỆU

59, phố hàng Ngang, Hanoi

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc của thứ mới đã thực có giá, kính quảng đời mới, đồng hồ quả quít, đồng hồ bỏ túi, giấy cườm, giấy kim tuyến, giấy nhũng, v. v.

Vàng dùng thiếu và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2045

Cách mới trị bệnh giang-mai

Cứ theo như những bài [illegible] thì người ta đã ngoại những cách [illegible] chữa bệnh giang mai bằng arsenic và bismuth, những cách thứ thuốc mới cũng có [illegible] chính giang mai được hiệu nghiệm, chắc chắn mà lại không làm hỏng lục lạo chân. Các nhà bào chế của mài, trên đã đem ba thứ thuốc chuyên trị bệnh giang mai mà chế thành thuốc viên. Trong ba thứ thuốc ấy một thứ trị bệnh như lối thuốc 606. Xem việc hiệu nghiệm của thuốc gọi tên SIGMARGYL thì biết. Nếu cần chữa thứ thuốc uống nào dùng được hiệu nghiệm như thuốc ấy. Nước ta nghiệm rõ những người đau trị bằng thuốc Sigmargyl, thì biết hơn nay thuốc ấy là một thứ thuốc mạnh nhất, tiện lợi nhất, rẻ tiền nhất (mỗi lọ dùng được mọi tháng) không cần phải tiêm, mà lại không hại cho da dày. Muốn biết rõ thuốc ấy, thời đọc quyển sách nói về việc ấy.

Hội nhà báo chế bán thuốc ấy vì ai muốn xin một quyển cũng được không mất tiền.

Dr PETITJEAN

Tiêu liều tiền kết). — Hiệu Quảng-hưng-long ở phố hàng Bồ có làm đơn xin lập tại hiệu ấy một nhà bưu-cục xép mà chịu trách-nhiệm về việc tiền tài để gửi hàng-hóa tiền bạc cho những người ở các phố gần đấy đến mua *tem* gửi giấy mà hàng-hóa và mua cùng lĩnh măng-đa cho tiện. Ngờ đâu mới được vài tháng, thì Ngô-quí-Tích là người coi việc bưu cục thấy M. Sơn-xuân-Hoan là chủ-nhiệm hiệu Quảng hưng-long, bận công việc buôn bán không năng khám sổ sách, mới nhân dấy làm bậy. Sau M. Sơn xuân-Hoan sinh nghi khám xét sổ-sách thì thấy Ngô-quí-Tích thu nhận ngay, và khai rằng trót dại thu nhận bạc và xin lo bồi lại số tiền ấy. Nương kỳ thực thì không phải là thua bạc. Còn thị Năm là chị tớ khi được tin việc ấy lộ ra thì trốn biệt mất. Tòa phạt Ngô-quí-Tích *một năm tù* và bắt phải bồi trả cho hiệu Quảng-hưng-long 888 $ 44 là tiền *kết* tiền đi và 50 đồng là tiền bồi thường.

Tin sau cùng

Chiến-sự ở Maroc

Tin Madrid. — Quân Tây ban nha đã vào thành Ajdir và chiếm lấy đất cứ phi-nhiêu về miền tả-ngạn, cùng các nơi cao trông thấy các trận địa mới, mà lại cướp được nhiều binh khí, và làm cho địch-quân rất là nao-động và tổn thiệt rất nhiều.

Tin Fez. — Việc đánh được thành Ajdir làm cho khắp mọi nơi đều nao động. Lại có tin rằng các sứ-thần Dy-bala đi định càng với tướng của mình là Khemiros'a thôi không dự vào việc chiến-tranh nữa, thì thiên-hạ lại càng lấy làm nao động lắm. Trong các trận đánh nhau mới rồi, xe pháo lấy và súng mai-hoa giáp được nhiều việc lắm. *(Havas)*

Việc Trung-hoa

Tin Thượng-hải. — Sơn-đầu lại về lấy hợp hai trừ Xích-vệ Trật tự xem chừng đã hồi phục được. Các tàu Anh như mang và giữ hàng, không có việc gì trở ngại cả. Hai chiếc tàu Anh bị bắt ở Sơa-tầu, khi giới của hai tàu ấy chở đến Quảng-châu đã bị tịch-biên. Hai chiếc tàu nhỏ là Heikon và Hellos ở Bangkok đến, có chở 800 000 đoll rs đến Quảng-châu cũng bị bắt, mà bạc thì bị tịch-biên.

Tin Bắc-kinh. — Chánh-phủ cấp chiếu có tuyên bố một bản tấu lệnh cấm sự giảng nghĩa phiên ở Trung-hoa. Việc cấm ấy thực là đáng buồn cười, vì miễn nay việc giảng nghĩa phiên lại mở mang thêm để lấy lợi cho hoạn quan nhân, và cái quyền lực của thanh-phủ Bắc-kinh cai trị trong thành Bắc-kinh, chứ không ra khỏi được thành ấy.

Tin về thiếu-tá Jeanbreau

M. Jeanbreau, quan chánh giám đốc phòng chánh-trị Đông-pháp đã tới Marseille. Ông sẽ đến Paris yết kiến quan Toàn-quyền mới.

(Indopacific)

Cuộc công-thải Đông-pháp

Những số được trúng từ kỳ mở số thứ nhất đến kỳ thứ 13 mà vẫn chưa lĩnh tiền về, nay lục đăng ra sau đây, để ai có số trúng, đến khu bạc mà lĩnh tiền về (1) :

Kỳ mở số thứ mười ba (2 juin 1925)

Các số được hoàn lại 500 đồng :

12.402 18.692 37.480 74.725 97.900

Các số được hoàn lại 100 đồng :

1.971	52.890	76.291	91.049
2.234	52.957	76.442	91.403
2.857	52.993	76.816	91.919
4.258	52.994	76.856	92.880
4.403	53.405	76.920	92.892
4.907	54.030	76.943	93.358
6.695	54.169	77.291	93.853
7.226	54.337	77.965	94.442
8.220	54.509	77.983	94.661
8.825	54.808	78.019	94.851
10.710	54.839	78.029	95.099
10.914	55.121	79.006	96.348
11.223	55.527	79.013	96.526
11.527	55.578	79.019	96.914
11.577	55.899	79.177	97.080
16.409	55.956	79.286	97.097
16.611	56.964	79.337	97.311
18.645	56.629	79.360	98.327
20.577	56.816	79.629	98.390
20.589	56.952	79.654	98.541
23.838	57.242	79.687	98.644
24.112	57.378	79.963	98.732
24.416	58.610	80.019	98.918
24.457	58.708	80.039	99.121
24.516	58.790	80.069	99.126
26.374	58.792	80.122	99.164
26.409	60.614	80.299	99.216
26.811	60.927	80.413	99.343
27.032	61.151	80.434	100.268
27.353	61.175	80.568	100.790
27.469	62.378	80.618	100.820
28.032	62.694	80.681	101.057
28.857	62.733	80.844	101.321
28.978	63.540	80.984	101.627
30.942	64.427	81.210	101.696
30.999	65.260	81.221	101.843
31.915	65.345	81.315	101.854
32.520	66.306	81.318	102.269
32.703	66.473	81.365	102.351
33.040	67.003	81.577	102.392
33.408	67.151	81.434	103.014
34.000	67.346	81.559	103.902
34.389	68.035	81.634	104.133
35.148	68.621	81.700	104.211
35.457	68.799	81.741	104.231
35.462	68.824	82.263	104.390
35.926	69.051	82.115	105.179
35.934	69.548	82.435	105.288
36.055	69.590	82.536	105.647
37.251	69.616	82.862	106.211
37.443	70.127	83.200	106.458
37.529	70.400	83.309	106.547
37.632	70.457	83.329	106.930
37.668	70.985	83.360	106.940
37.814	71.127	83.488	106.941
38.148	71.321	83.599	107.247
38.321	71.466	83.612	107.275
39.880	71.519	84.425	108.743
39.882	71.806	84.638	108.853
40.016	72.656	85.751	109.800
42.106	72.764	85.852	110.637
42.175	72.991	85.85	110.725
42.409	72.999	85.866	111.254
43.227	73.917	85.956	114.963
43.615	74.465	84.010	115.103
43.911	74.642	84.102	117.056
44.143	74.698	84.229	117.744
46.210	74.642	84.564	117.988
46.700	74.695	84.638	118.288
47.078	74.756	84.663	118.731
47.273	74.847	84.872	118.746
48.110	74.878	85.284	118.875
48.118	74.893	85.969	119.325
48.179	74.963	86.30	119.252
48.420	74.980	86.457	119.272
48.452	75.008	87.012	120.102
48.889	75.033	87.056	120.182
49.410	75.091	87.230	120.962
49.827	75.292	87.251	121.264
50.005	75.617	87.932	122.417
50.357	75.673	88.371	122.421
50.969	75.840	88.658	123.277
50.984	75.857	89.223	123.398
51.390	76.015	89.332	123.470
51.668	76.091	90.271	123.484
52.242	76.096	90.977	123.529
52.312	76.138		

(1) Xem từ số báo ngày 26 Septembre 1925.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán cả giấy quán báo, chứa lại thế nào thì gửi lại thế ấy, và gửi theo hai tiền (0$20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quán Khác.

Bổ ai không gửi tiền theo thì cứ để nguyên từ số hoặc phải trả nặng hơn.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tử-Quyên nữ-sĩ

MMMDCXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đời dấu thay mà miếu vẫn chung,
Kia gác Khuê-văn nơi Quốc-giám,
Hồi sông Nhị-thủy với non Nùng.
Gió mưa bao quản nên tân bộ,
Hương lửa con ghi chốn cố-cung.
Cỏ đất có trời còn có miếu,
Bể Đông khí sóng vẫn vẻ đông.

MMMDCXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Gạo ngất cung-tường một dãy trông.
Bóng ngả tịch dương non phượng-vũ,
Hồn ghi cố-quốc đầu hoa-phong.
Gương soi kim-cổ văn còn sáng,
Cuộc đổi tang-thương đạo chẳng cùng
Mới biết lữa Tần lâu cũng nhạt,
Trơ trơ xanh Không vững non Nùng.
Dương-thiện-Thạch, Phú-dương-thượng

MMMDCXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu trơ trơ dấu bụi hồng,
Mấy lớp cung-tường triều Lý cũ,
Một dòng thân thanh sắc nguyên phong,
Lau Khuê hương ngát mùi kim cổ
Ngòn cỏi sương gieo vẻ nhạt nồng
Tâm học hỏi ai khai-hóa vậy,
Tác bia xưa đó để xem chung

MMMDCXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Ngòn miếu xuân thu trải mấy vòng.
Bán-bình gió đưa hương đất Bắc,
Tiếc Khuê khói ngát chốn kinh Đông.
Cây rừng huyền-quản chim nghe hót,
Hồ giếm phong-trào cá nhảy tung.
Mến vì nhân vật non phong-cảnh mới,
Thơ gợi lo điểm biết bao công.

Tuyên-Nguyên-tử, Bùi Tiêu-Phong-sơn, Hà-thành

(Còn nữa).

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Mở trường học trại phố. — Theo khoản thứ hai trong chỉ dụ ngày 14 mai 1924 sẽ cấm làm biển bảo phạt M. Trần-như-Sơn, nhà ở phố Belg que mở một cái trường học không có giấy phép.

Trẻ con lạc. — Ng-thị-Sử, 35 tuổi, nhà ở Lộc-viên, trình có đứa con gái 14 tuổi tên là Ng-thị-Khán lạc đi đâu mất từ trưa ngày 2 octobre.

Ng-hị-Nhơn, 49 tuổi, nhà ở Gia-viên, có đứa con gái tên là Ng-thị-Cốn, 12 tuổi lạc mất đã ba hôm, nay đã tìm thấy.

NAM-ĐỊNH

Cắt đam. — Cụ Trần-thị-Thảo là thân mẫu ông Nguyễn-đăng-Quyết, thư ký sở Bưu-điện tỉ thế hôm 2 octobre thì 1 giờ sáng hôm chủ-nhật vừa rồi, đã làm lễ an táng tại nghĩa-địa bội Bảo-tế Nam-định.

Năm nay cụ hưởng thọ 68 tuổi.

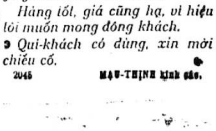
Đám tang cụ trọng tế lắm, thân bằng cố hữu đi đưa rất đông.

Xin có lời kính viếng cụ và chia buồn cùng ông Nguyễn-đăng-Quyết và quí quyến.

Bong bóng của ai? — Ci uyến xe lửa 4 giờ hôm 3 octobre lào về đến ga Nam-định thời linh cảnh-sát thấy hai cái thúng bịt buồm của thện để ở một toa hạng tư gần chỗ bước lên xuống.

Họ có ý nghi, liền hỏi những thùng ấy của ai, song chẳng có ai nhận cả.

Đưa xuống mở ra thì thấy 4 cái bong trâu, trong toàn rượu lậu cả, cân nặng tất cả 52 cân tây đều đưa cả ra sở cẩm.



CUỘC TIÊU KHIỂN HIỂM CÓ

Bán-hiệu mới có các thứ mứt hết vừa rẻ, vừa đẹp và vừa tốt, có các thứ đa-hát, tiếng Saigon tiếng Huế, tiếng Bắc, hát tuồng, hát chèo, hát xẩm, cải lương, nói vân... rất hay!!! Mỗi đa hát giá là 22 f. mà ngài nào mua tới sáu đa một lúc bán-hiệu chỉ tính 20 f. thôi.

CHANSON & Cie, HANOI

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 5 Octobre 1925

TRẬN CƯỜI THỨ HAI

Theo lệ thường niên, nhân ngày thu tế, vậy bần-hội xin diễn lại vở chèo cải lương rất đặc biệt này, vì lâu nay chưa diễn lại bao giờ. Nhân dịp này tiếp được nhiều thư của các ngài nhắc đến, vậy bọn hát xin thành nguyện đua tài, tối hát cải lương này, số tiền thu được bao nhiêu thì bần-hội thưởng cả cho bọn hát để thêm vào việc kinh tế, xin mời liệt-quí chư tôn lưu tâm hạ cố. Ấy là một giải thưởng mua vui, vậy bọn hát chúng tôi có lòng đa tạ. Có bác vé từ tối chủ nhật và ngày thứ hai. Xin các ngài mua số ghế sớm cho kẻo hết.

Tối thứ ba 6 Octobre 1925

KIM ỐC TRỔ KIỀU

Những ai hơn ngọc thì vàng.
Lênh đênh mấy phận, nhờ nàng cho thân

BÁN đủ một bộ máy Cinéma Pathé thật mới tinh xảo, y nguyên bên Pháp gửi sang. Máy chạy bằng Acétylène, không cần điện; chiếu ở các chốn thôn quê, cùng trong các nơi lâm-tuyền sơn-giã được cả.

Ai mua xin viết thư hỏi M. Định ở phố Yên-hưng, tỉnh Quảng yên.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urojormine

Giá 1$30 một hộp

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

***THUỐC THỤT LUGAR** có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhậy lắm.*

***THUỐC THỤT LUGAR** không có mùi gì cả ; giá dụ ông tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.*

Nếu muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ đỡ thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dầu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán lại nhà báo chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert Hanoi.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nong chu-tất, nên gửi hiệu *NAM-TÂN, bán sách, số 84, phố Bonnal, Haiphong bán giấp.*

BẾP, BẾN VÀ GIÁ HẠ



Nhiều và lượt Tây 3$50, 3$00 et 2$80



Lượt 2$30, 1$20 et 0$60

NGUYỄN-NGỌC-LINH

10th, Rue du Chanvre, Hanoi

Ancien 21 rue des 3 Pagodes (près Mère Denis)

CASQUES EN LIÈGE

2$50 à 3$50

Bán buôn rất hạ

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :

NAM-THỊNH

6 Rue des Cantonnais 6

HANOI

Hàng rẻ mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kéo hết hàng tốt.

2026

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

TELEPHONE N° 126 — Adr. TEL. MAGAREUNIS

MÙA SĂN NĂM 1925-1926

Súng săn, bắn một phát, có thể tùng được đủ các thứ thuốc súng, chien apparent, fermeture verrou, clé pontet, extracteur automatique, bascule acier, devant démontable crosse bois ponce, choke bored perfectionné Calibres 12, 16 và 24 . . . . . **200** fr. 00

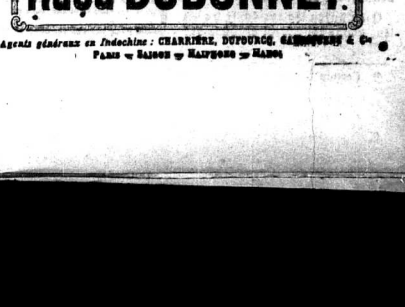
Cũng kiểu ấy, không có mũ cò. Calibre 12, 16, 20 và 24. . . . . : **225** fr. 00

THUỐC SÚNG ĐI SĂN

Thuốc súng đen thường số 0. . . . . :	Hộp 100 grs :	5 fr. 50
Thuốc súng đen mạnh số 2.	Hộp 100 grs :	6 fr. 00
	Hộp 200 grs :	11 fr. 25
	Hộp 500 grs :	27 fr. 50
Thuốc súng đen rất tốt.	Hộp 100 grs :	6 fr. 50
Thuốc súng có chất nổ M.	Hộp 100 grs :	12 fr. 00
	Hộp 200 grs :	22 fr. 50
Thuốc súng có chất nổ T.	Hộp 100 grs :	14 fr. 00
	Hộp 200 grs :	27 fr. 50
Thuốc súng có chất nổ J 2.	Hộp 100 grs :	13 fr. 50
	Hộp 500 grs :	65 fr. 00

Hỏi ca-ta-lô riêng về khí-giới và đồ săn bắn

BOITE POSTALE N° 40



Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GAUTHEROT & Cie

PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

VĨNH YÊN

Vụ cướp la-ga Hương-canh. — Việc này bản quán trước đã có lược đăng, nay lại đăng rõ như sau này :

Hồi 1 giờ đêm hôm 25 rạng 26 septembre, ở ga Hương canh có một toán cướp mười đứa đập cửa kính cửa chớp ở nhà ga để cạy then cửa rồi kéo vào. Bọn ấy òa vào buồng nằm của người *chef gare*, người vợ lẻn xuống nhà dưới có người vú già ngủ, rồi khóa chặt cửa lại. Còn người chồng thì trèo qua cửa sổ trốn ra, bị một thằng cầm gậy đuổi theo, vụt một cái mạnh quá gẫy cánh tay trái, đau quá ngã lăn ra. Bọn cướp lại lôi người chồng vào nhà, đành cứ nhìn bọn cướp lấy đồ mà không làm gì được.

Bọn cướp đập hòm cạy tủ, vét sạch sành sanh, rồi theo đường xe-lửa sang Vĩnh-yên. Đến khi hô hoán được, thì không thấy gì nữa, vì đường ấy nhiều cây rậm và nhiều lối rẽ, quân gian theo lối ấy sang miền Mỹ-khê và Tam-đảo dễ lắm.

Người *chef gare* đã khiêng lên nhà thương Việt-trì ngay chuyến xe-lửa buổi sáng.

Còn người *facteur* nằm ở buồng bên cạnh, tiền thu ngày hôm ấy cũng để ở đó, thấy cướp vào trong bụng đã lo, nhưng may quân gian không dòm đến, chắc rằng chúng không ngờ tiền bạc để ở buồng người *facteur*. Xem thế thì biết bọn cướp này ở xa, cho nên không thuộc thể lệ ga ấy.

Hiện nay sở Sen-đầm Vĩnh-yên đã chiểu theo tờ trình của công-ty hỏa-xa Vân-nam mà khám xét việc cướp ga ấy.

PHÚ-THỌ

Cái nạn xe lửa. — Chuyến xe lửa Lao-kay về tới ga Phú-thọ đè phải một người con giai độ chừng 20 tuổi. Người ta khiêng lên xe hỏa để đem về nhà thương Hanoi thì chết ngay ở trên xe lửa.

Ăn cắp bè nứa. — Đêm hôm thứ năm vừa rồi lý dịch và các tuần phu ở làng Cao-du đi tuần thấy ở bến làng ấy động, chạy xuống xem thì thấy một người đang lúi húi tháo trộm một bè nứa con, định chở đi nơi khác, liền bắt đuổi được cả bè lẫn người. Hỏi thì người ấy nói là người ở làng Văn-sa, gần Hạc-trì đi nhờ chuyến xe-lửa nên định lấy trộm mảng nứa để chở về làng nhà. Người ta đoán rằng ý hẳn người này là tay lái buôn to còn có nhiều thuyền phiên định đem ra để mảng rồi mới đi xuôi một thể nhưng không ngờ đêm hôm ấy lại không đi thoát, nay còn giam tại sở Cẩm để xét.

Tế Văn-miếu. — Sáng hôm chủ nhật các quan tỉnh cùng các phủ huyện đã làm lễ tế tại Văn-miếu, cờ xí và tàn quạt cắm hai hàng ở ngoài sân với phường nhạc coi thật long trọng. Hôm ấy nhân tiện quan Phó-sứ ở đó có phát bằng cho những học trò trường thư ký đã được trúng tuyển. Các ông giáo có dẫn học trò các trường đến xem lễ nữa.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH HÓA

Một thầy lý-trưởng tự tử. — Báo *Avenir du Tonkin* có đăng một chuyện sau này :

Mới đây ở một làng thuộc về huyện Nga-sơn (Thanh-hóa), có người đến trình lý trưởng rằng mới có một con bò chết, thầy lý lên huyện trình, quan huyện cho phép chôn và cấm không cho bán thịt bò chết cho người ăn. Thầy lý ở huyện về, không thân hành đến nhà người có bò chết, chỉ dặn chủ về chôn đi. Trong làng có một người kỳ cựu, oán ác là có thù hằn gì với thầy lý, nhân việc ấy mới tìm cách làm hại thầy lý. Người ấy liền sai người em gái đem tiền đến nhà người có bò chết, rồi mua lấy một miếng thịt đem về. Rồi người kỳ cựu ấy lên đem miếng thịt bò chết lên trình quan huyện và khai rằng lý trưởng trái lệnh quan trên bắt chôn bò, mà cứ thiện-tiện cho phép bán thịt cho người ăn.

Quan huyện lập tức đòi lý trưởng lên, không xét hỏi gì cả, cứ la quở mãi, nghe đâu lại có đánh mấy roi và dọa rằng việc này con lôi thôi nữa. Thầy lý ở huyện ra, về nhà em gái mình, viết một cái tờ như sau này :

« Từ ngày tôi ra theo việc nhà nước, việc quan vẫn được thanh thỏa cả ; bây giờ vì một người trong làng, vì sự hiềm-thù lên vu cáo ở huyện về việc tôi cho phép bán thịt bò toi, quan huyện lại không xét hỏi, cứ nghe lời vu cáo ấy mà trừng phạt tôi. Tôi tức quá muốn tự-tử, nhưng nếu về nhà trông thấy vợ thấy con, thì lại càng thêm đau đớn, vậy tôi phải về nhà em gái tôi, để chết cho được thanh thoát »

Viết xong buộc tờ vào thắt lưng, uống vài chén rượu, rồi lấy khăn chít đầu thắt cổ ở nhà dưới, buộc vào cột cái giã gạo.

Quan huyện được tin báo, lập tức đến khám, thấy trong mình người có cái tờ, quan huyện mở ra đọc, đọc rồi ý muốn xé tờ đi, nhưng người nhà người chết biết rằng đó là cái chứng cớ vì đâu mà thầy lý phải tự tử, liền chạy xúm lại cướp lấy cái tờ.

Việc ấy hiện đương xét xử.

INJECTION PEYRARD



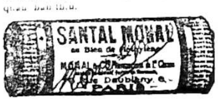
Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì khỏi bệnh hết 231 người (Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

Bán cùng các nhà thuốc có danh

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Nhiều người cứ tưởng bệnh khi hư không can-hệ gì cho lắm, không cần phải chữa, tự nhiên bệnh cũng khắc khỏi. [illegible] ... chính là thứ thuốc *Santal Monal*. Các quan lương y đã công-nhận thuốc *Santal Monal* là một thứ thuốc rất tốt, hiện các nhà thương ở thế-giới này đã có dùng khắp cả. Thuốc này chữa bệnh khi hư thì [illegible] thần tình, hết đau lại tránh khỏi được những nỗi khó khăn và làm cho [illegible] thành ra xanh, rửa sạch cả cơ-quan bàn thấu.



Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
2066



Trị bệnh đau xương và đau lưng

[illegible]

Hãng bào-chế nào cũng có bán



C. J. BONNET

là hiệu to lụa tốt hơn cả

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy. . . .	0$95
Nước hoa Pompéia. . . .	0.95
Nước gội đầu Pompéia .	0.65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE

Số 59, phố Paul Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lộp-tăng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31 Hanoi Tonkin

Giây nói số 88

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . . Giá : 1$25*

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hột . . . . Giá : 1.25*

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF G'BAL *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (ta thường gọi là thuốc lọc máu) trị các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . . . Giá : 1$30*

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất [illegible] thần hiệu. Mỗi ngày trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . Giá : 1$25*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay



BƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

[illegible]

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly ... bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 1 ly trước cơn rét 2 giờ rưỡi, thì ly ly chót uống trước cơn nửa giờ.

Thuốc QUINA LAROCHE thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho đã khát.

C. COMAR VÀ CÔNG-TY

Ông thầy bán thuốc hạng nhất tại Paris





NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

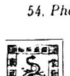
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy giọt.

Giá tiền 0$90

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi



Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết sụt yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ.

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BÒ 1$40

油　上　海

DẦU THƯỢNG-HẢI N° 28

HIỆU CON BƯƠM-BƯỚM CỦA TIỆM

ĐẠI-QUANG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

Boulevard Tổng-Đốc-Phương, N° 25 — Cholon

Nguyên dầu này bên xứ « Thượng-Hải » gởi qua, vốn của một ông lương-y có danh bên Thượng-Hải đã dày công kiếm tìm các thứ thuốc nơi các núi lớn có danh, đem về mà chế luyện theo hóa-học rất kỹ-lưỡng, nó đủ sức trị bịnh bá chứng những là đuổi phong tán nhiệt, ngự hàn, vân vân, rất thần hiệu nhẹ nhàng. Chư quí vị có mua cao đơn hoàn tán dược dầu dược thủy hãy này cho đặng cái nhãn « Bươm-Bướm » hiệu Đại-Quang-Dược-Phòng thì mới là thứ thiệt.

Dầu Thượng-Hải Chủ trị các chứng bịnh kể ra sau này :

1. — Bốn mùa cảm mạo nghẹt mũi nhức đầu tay chơn bải hoải cảm mạo nhằm khí độc, trong uống ngoài thoa thảy đều dùng được.

2. — Thổ tả đau bụng, ăn uống không tiêu, sinh bụng ợ chua, lòng như lửa đốt, trong [illegible] quặn đau, trúng thử trúng hàn ngoài thoa trong uống cũng đều dùng được.

3. — Đàm lên chặn nghẹt, bất tỉnh nhơn sự, hàm răng ngậm cứng, tức thì phải dùng dầu này mà thoa nơi phía trong môi và thoa luôn nơi hai màng răng, thoa dưới cổ hai bên cuống họng, phải thoa cho thường thì tỉnh lại liền.

4. — Ho hen khò khè đàm lên chặn nghẹn, hơi thở không được thông thì phải lấy dầu này mà thoa nơi cuống họng và trước ngực cho thường lại phải nhiễu chừng 10 giọt dầu này 1 chút nước sôi mà uống thì sẽ thấy hiệu nghiệm.



5. — Đến bà nam bếp mà hay xây xẩm, hoặc nhức đầu, đau bụng thì phải lấy dầu này mà thoa hai bên màng tang, trên ngực dưới bụng, rồi cũng làm theo cách nói trên đây mà uống thì thấy sự hay hoặc người có thai mà dùng thường dầu này thì lại càng tốt lắm.

6. — Con nít mà bị kinh phong mửa la ngày đêm la khóc, hoặc hay ọc sữa, trong ruột có phong, ngoài thoa trong uống hiệu nghiệm như thần.

7. — Đi tàu dợi sóng mà mửa hề biết dùng dầu này thì ắt an nhiên vô sự.

8. Hoặc bị dầu phong đau nhức, hoặc bị phong thấp, tay chân nhức mỏi, hoặc bị phong hỏa mà đau nang phải dùng dầu này mà thoa xát nơi mấy chỗ đau thì hết liền.

Những là mụt u mụt nhọt các thứ ghẻ chóc con nít bị thai độc mà sinh ghẻ ngứa cả mình, hoặc bị muỗi cắn hoặc sâu xuống cứ dầu này mà thoa thì thấy hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG : Người lớn mỗi lần từ 5 giọt đến 10. Con nít từ 1 giọt đến 5 giọt phải pha với nước trà hay là nước sôi mà uống.

Giá mỗi ve là . . . . 0$25 | 12 ve là . . . . . . 2$50

MẤY HIỆU THUỐC BẮC ĐỀU CÓ BÁN.

Muốn xin sách thuốc của bổn dược-phòng hãy đến Kim-Long à Tourane, Vinh-Sanh-Long à Haiphong, An-Hòa-Đường à Hanoi. Còn nhiều tiệm thuốc bắc có chỗ nữa, xin hãy hỏi thăm mà xin.

